

Miért nem illet sokáig a hazai kábítószerezésről beszélni?

(Írásunk a 3. oldalon.)

Nem akarunk félelemben élni!

Meddig élhet egy nép, egy nemzet félelemben? Milyen torzulásokat okozhat egy ország lakosságának lelkiéletében, ha az emberek évtizedekig egyáltalán nem, vagy csak suttogva, baráti körben merik kimondani gondolataikat? S ha mégis valami kitudódik, nem marad más, mint a saját szavak letagadása. Ha valaki vállalja, vállalja véleményét, az igazságot — ma ugyan csak jelképesen török be a fejét —, de voltak idők, amikor szó szerint ropogtak a csontok. Amikor valóban be- és megtörtek emberek, ha szavaik és tetteik ellentétben álltak a hivatalos állásponttal, nézetekkel.

A mi korosztályunk, a harminc, és az alattiak már csak hallomásból, történelemtényekből, és a manapság egyre gyakrabban megszólaló visszaemlékezéseiből értesülhet közelmúltunk azon eseményeiről, amelyek még mindig fehér foltnak számítanak a közvélemény számára. Átélni szerencsére már nem nagyon éltük át ezeket — bár azoknak a fiataloknak, akiket egy-egy nagyobb március tizenötödiki megmozduláson a rendőrség inzultált, nyilván más a véleményük. A történelemtények vagy nem tárgyalták azokat a történeteket, amelyek rossz fényt vetettek a hatalomra, vagy a tényeket elferdítve tálták — hogy finoman fogalmazzak.

Ezért lenne szükségünk minél több hiteles szemtanú vallomására, az általuk lefestett valódi, szavahihető kor- és kórképre utóbbi negyven évünkről.

Ilyen embereket azonban sajnos megtalálni is nehéz, szóra bími még nehezebb. Hogy miért?

Mert félnek.

Félnek a mától, a tegnaptól s még inkább a holnaptól. Tartanak attól, hogyha ma kitálatnak a tegnapi bűnök még ma is pozícióval, vagy megfelelő összeköttetéssel rendelkező elkövetőiről, az holnap súlyosan visszaüthet, hátrányokkal járhat számukra.

A közmondás is úgy tartja, hogy akit egyszer a kígyó megmárt, az később már a gyíktól is fél. Hogy a félelem még ma is élő veszély következménye-e, azon lehet vitatkozni. Akit például tíz-tizenkét évig tartottak börtönben olyan ötvenhatos cselekményeiért, melyekért ma inkább elismerés járna, s a „bent” töltött évek alatt soha el nem múló lelki és testi sebeket szerzett, annak nyilvánvalóan mélyebb és alaposabb félelmei vannak a nyílt beszéddel kapcsolatban, mint azoknak, akik csak közvetett úton szerezhettek tudomást az akkoriban elkövetett bűnökről.

Olvasóink biztosan kitalálták már, egy konkrét eset kapcsán jutottak eszembe a fenti gondolatok. Nemrégiben — már nem először — ta-

lálkoztam olyan emberrel, aki szívesen elmesélte élete rémregényét, ahhoz azonban nem járult hozzá, hogy az elmondottak publicitást is kapjanak. A „neked elmondom, de meg ne jelenjen!” — elvén alapuló beszélgetések az egyén számára hasznos tanulságokkal járhatnak, a köz javára azonban nem szolgálnak. Nem derül fény a közvélemény számára olyan eseményekre, melyek tisztázása nélkül nem képzelhető el az oly hön áhított nemzeti közmegegyezés. Hiszen anélkül, hogy egy egész nép igazságérzetét sértő történetek megtárgyalása, s igaz következtetéseiének levonása megtörténne, senki nem hihet a hatalmukat megtartani kívánó, de vétkes vezetők jó szándékában.

S ha a nagyok nem hajlandók szólni, akkor a kisembereknek kell(ene) elmondani az igazat. Ők viszont még nem merik elkezdni, ami emberileg meg is érthető, hiszen még ma is nap mint nap tapasztalhatnak olyan történeteket, melyek a szkeptikusokat igazolják. Emlékeztüljélég, ha a pekingi vérengzéseket említjük, vagy azt, hogy román, NDK-beli, észak-koreai és más „barátinktól” hallhatunk szinte minden nap a belügyeinkbe való beavatkozás szintjén jócskán meghaladó feddéseket és tanácsokat arra nézve, hogy merre és hogyan alakítsuk szocializmusunkat.

Nyilvánvalóan ez is fokozza az emberek fenyegetettségérzetét, mint ahogy a belpolitikai események is. Ma még nem érezhető, hogy például a Ribánszki-féle mozgalomnak mekkora tömegbázisa lehet, az pedig elég nehezen illeszthető a glasznoszty és a peresztrojka szellemébe, hogy a Tabajdi Csabát, az MSZMP KB külügyi osztályvezető-helyettesét felfüggesztették állásából, és fegyelmi bizottság elé állítják, mert bírálta merészelte egy olasz lapnak adott interjújában főtutkárá. Valamint elmondta azt, amit mindenki érez ebben az országban: délkeleti szomszédunk vélhetőleg nem habozna sokáig, ha katonai beavatkozásra keríthetne sort hazánk ellen.

Amíg nap mint nap azt érzékeljük, hogy mást látunk, érzünk, mint amit hallunk, addig tökéletesen megértem azokat, akik nem hajlandók kockáztatni semmit, nem merik vállalni önmagukat és véleményüket a nyilvánosság elé. A katasztrófa az, hogy megszólalásuk, az igazság fényre derítése viszont elengedhetetlen lenne ahhoz, hogy a valamikori bűnök és tévedések ne ismétlődhessenek meg.

Hogy mikor jön el a demokrácia napja Magyarországra számára. amikor nem kell az embereknek félelemben élniük, s nyíltan beszélhetnek magukról, sorsukról, s a bűnösökről, azt nem tudom, de reméljük, hogy hamarosan. Már nagyon várjuk.

WagnerDezső

Egy hírszerző halálhíre

Meghalt egy szovjet hírszerző, az Allambiztonsági Bizottság (KGB) munkatársa. Halálának hírére, a róla szóló rövid nekrológot kedden közölte a Krasznoj Zvezda, a honvédelmi minisztérium lapja.

A rövid közlemény csak annyit árul el, hogy a 32 esztendőskorában váratlanul elhunyt hírszerző neve Mihail Jevgyejevics Orlov (Glenn Michael Souther). Nem derül ki a jelentésből, hogy a zárójelbe tett angol név fedőneve volt-e a fiatalembernek, vagy netán egy ifjú Kim Philbytől vesz búcsút az allambiztonsági szolgálat.

A halál okát sem közli a jelentés, s azt sem részletezi, milyen területen folytatta munkáját a fiatalember. Erre még az a megfogalmazás sem ad sok támpontot, miszerint rövid, de tartalmas életét annak szentelte, hogy egy szebb jövő reményében elhárítsa az emberiség feje fölül a nukleáris katasztrófa veszélyét.

Szűnjenek meg a kivégzések!

Dr. Straub F. Brúnónak,
a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa
elnökének

Tisztelt Elnök Úr!

Nyílt levelünkben az egészségügy dolgozóiként, orvosokként, orvostanhallgatókként, tehát minden emberi élet megőrzésének elkötelezettjeiként, azzal a kéréssel fordulunk Önhöz, az ország államfői testületének elnökéhez, ugyanakkor a fővárosi orvosegyetem és egész orvosnemzedékek egykori professzorához, és az Ön személyén keresztül az ország Elnöki Tanácsához, hogy élve közjogi hatalmukkal, lépjenek fel azért, hogy az emberi jogokat alapjaiban sértő, az emberi életet szándékosan kioltó kivégzések haladéktalanul szűnjenek meg hazánkban.

Javaslatunkat, kérésünket az alábbiakban részletesebben is indokolni kívánjuk.

Hazánkban sajnálatos módon szaporodnak a normaszegő magatartásmódok, köztük a súlyos bűncselekmények is. A visszaszorításuk céljából alkalmazott társadalmi stratégia és büntetőpolitika sok tekintetben kudarcot vallott. Különösen igaz ez a halálbüntetés, a nálunk még ma sem mellőzött kivégzés vonatkozásában. Sok tény utal arra, hogy a halálbüntetésnek éppen azokban a súlyos bűnelkövetői csoportokban nincs kellő mértékű bűnmegelő-

folytatás a 2. oldalon

Utazási hisztéria?

Újsághír: „A szófiai televízió videofelvételt sugárzott a bulgáriai muzulmánok utazási hisztériájáról...”

EDIRNE (Drinápoly) 1989. június 20. Éjjeli fél 1. Sípszó, dühös-haragos kiáltások — egyfelől, üres tekintetű kiszolgáltatott nyomoroncok a másik oldalán. A megvilágított részekben cók-mók hegyek. Jancsikályha, foltozott fazék, egy kordély mellett két kecske. Azontúl mindent befed a sejtelmes, nagy balkáni éjszaka.

Útlevélvizsgálatra várok. Lassú, nehézkes. Most valahogy mégsem bosszankodom. Szoktatom szemem a sötétbe. Egy nő sziluett válik le a semmiről. Fél karján szendergő kisded, jobbán egy kisfiú keze nyugszik. (Csudát! Épp-hogy nem! Ő futkározza s így bilincs számára az anyai kéz.) Bulgáriai muzulmánok. Menekülnek. Számkivetett sváb eleim feshettek így — villant agyamba —, no meg napjaink erdélyi menekültjei. Úgy tűnik, a helsinki, majd a bécsi döntés, a szabad ki- és beutazásról — mindhiába!

Már-már lépnek feljűk, amikor egy egyenruhás érinti vállam. Mozdulataiban a tiltás félreérthetetlen. Fényképezőgépet erőszakkal levéve vállamról, táskámba teteti. POLIS! POLIS! — darálja —, s egy távolabbi épületre mutat.

Váratlan esemény szakítja ketté a színpjátékot. Apró fiúcska „trappol” a fénykörbe. Nyomában az anyja. Nem törődve a hatalom emberével, feljűk lépnek. Félúton találkozunk. Csak a parázsló szemeket látom. Bennük riadt félelem. Uram bocsá', netán utazási hisztéria?

Muzulmán nő (archív felvétel)

Bayer Béla

Szűnjenek meg a kivégzések!

folytatás az 1. oldalról

zöld hatása, amelyeket ez a büntetésnem leginkább érint. Utalunk kell ezzel kapcsolatban egyebek között arra a körülményre, hogy a súlyos bűncselekményt elkövetők körében az öngyilkos magatartás módok igen gyakoriak. Ezért az élet elvesztésének lehetőségére a bűnelkövetők egy része számára nem feltétlenül fenyegetéssé válik, hanem önpusztító törekvéseik beteljesedéseként jelenhet meg, sőt, az a bűnöző szubkultúrában fonák hőskultuszt teremthet a legsúlyosabb bűnözők köré. Ez a körülmény részint érthetővé is teszi, hogy miért nincs e körben nagymértékű elrettentő hatása a halálbüntetésnek.

További — társadalmilag igen kedvezőtlen — összefüggések sem zárhatóak ki az országban elterjedt halálbüntetés-gyakorlat és az öngyilkosság jelensége között. A halálbüntetés alkalmazásának ideológiája ugyanis egyes embereknek a társadalomba való végleges visszavezethetlenségére hivatkozik, reménytelennek minősített helyzetekben a halált tartja szükségesnek. Ez az érvelés pedig közvetve erősíti közgondolkodásunk sok olyan kedvezőtlen tendenciáját, amely sajátos, úgyszólván törvényhozásilag hitelesített ideológiát kínálhat az öngyilkosság kísértésével küzdők önpusztító törekvései számára.

A sokrétű okrendszer egyik elemeként így e torz jogelv maga is hozzájárulhat a hazai öngyilkossági járvány tragikus méreteihez, az állami erőszak pedig az erőszak továbbterjedéséhez!

Büntetéspolitikai hatékonyságának alacsony foka mellett a halálbüntetés alkalmazása ellen szóló büntetésnem nyilvánvaló barbársága és civilizálatlansága, emberi tévedés — netán önkényesség — esetén a megalapozatlan ítélet jóvátehetlensége.

Érthető tehát, hogy a halálbüntetés visszazorult a demokratikus közszellemű társadalmakban. E fejlődés előrehaladására jellemző, hogy korunkban egyetlen nyugat-európai országban sem végeznek ki embereket, mint erről a Nemzetközi Amnesztiaszervezet már egy évtizeddel ezelőtt is beszámolt. Európai azonosság-tudatunk megköveteli, hogy az emberjogi kívánalmaknak megfelelő büntetéspolitikát hazánk is magáévá tegye.

Aligha fogadható el az a jelenlegi gyakorlat folytatását célzó érvelés, amely szerint nálunk „csak kevés embert” végeznek ki, részint az ebben az argumentumban megbúvó cinizmus, részint pedig tartalmának szembeöltözöttség miatt. A kivégzések nemcsak rendszerezettek, de sűrűségükre jellemző, hogy évente több ember is áldozatul esik! Az „aránykülönbségek” érzékeltetése céljából meg kell jegyeznünk, hogy e büntetésnem tényleges al-

kalmazásának megszüntetése előtt, több nyugat-európai országban sokévente került sor egy-egy ember kivégzésére. A nálunk követett gyakorlat tehát éppenhogy sűrűn és rendszeresen él ezzel a barbár büntetéssel, jóllehet, a hatályos jog a kivételességet követelné meg!

Napjainkban — a politikai élet és az értékrend megújulásának időszakában — nálunk is sok fórumon merül fel a halálbüntetés eltörlésének igénye. Ismert körülmény, hogy a közvélemény és a törvényhozás egyes réstegyeinek ellenállása a halálbüntetés eltörlésének törekvéseivel szemben a világon mindenütt jelentős. Ezért — a másutt is bevált gyakorlatok megfelelően — a kegyelmi kérvények elbírálása során lehet a jelenlegi helyzeten érdemben és gyorsan változtatni, a kérdéskör törvényhozási rendezéséig moratóriumszerűen a kivégzések mellőzését elérni.

Sok európai országban az a gyakorlat alakult ki, hogy nem szűnt meg ez a büntetés, de vagy nem szabják azt ki a bíróságok, vagy kiszabásuk esetén nem kerül sor — az állami kegyelemgyakorlásnak köszönhetően — az ítélet végrehajtására. Lehetséges, hogy éppen ez utóbbi módzat kínálkozik a magyarországi gyakorlat számára is a humánus normák érvényesülését haladéktalanul biztosító eljárásnak.

A hazai állami testület — az Elnöki Tanács — vezetőjének élethivatásánál fogva a gyógyításra, a biológiai tudományok művelésére és ezáltal az emberi élet feltétlen védelmére is fölesküdtött személye, már a tervezett köztársasági elnöki rendszer bevezetése előtt — vagy éppen e büntetéseltörvényhozási kiiktatása előtt — is lehetővé tenné, hogy a kegyelemgyakorlás terén gyökeres változás következzen be. Az ország állami testületének ezt a kérdést egyfelől humanitárius kérdésnek, másfelől pedig — a civilizált jogi eljárásokat alkalmazó országok gyakorlatához való csatlakozás kívánalmának szempontjából — politikai kérdésnek is kell tekintenie. E testületnek módjában áll, hogy működése során éljen azzal a jogkörrel, amellyel a szóban forgó barbár büntetés alkalmazásának odiumától az országot megkímélheti.

Sajnálatos, hogy a kegyelemgyakorlás kérdésében az egyébként sok esetben hasznos, de éppen az állami funkciók körében bizonyára inkább káros testületi jellegű döntés mind ez ideig a személyes felelősségvállalást elhomályosíthatta, és ennek következtében máig sajátos személytelenség fonhatja körül a kegyelmi kérvények ügyében hozott, nem egyszer végzetes határozatokat. A személyes felelősségnek azonban e tekintetben is egyre erőteljesebben kell kirajzolódnia és egy lezáruló korszak arctalanságá-

val szemben alakot öltenie. Úgy véljük, hogy az Elnöki Tanács elnökének — aki az emberi élet védelmét szolgáló hivatás képviselője — a személyes és politikusi kiállása a kollektív állami grémium testületi keretei között is érvényesíthető, és ez a körülmény lehetőséget nyújt büntetési gyakorlatunk haladéktalan civilizálására.

Kérjük ezért Elnök Urat, hogy a humanitás, az emberi jogok, a hatékony jogpolitika és nemzetközi megbecsültségünk értékeit és érdekeit egyaránt szem előtt tartva, ne adja hozzájárulását halálbüntetés végrehajtásához a kegyelmi kérvények elfogadása melletti kiállításával, s az Elnöki Tanács tagjai többségének megnyerésével kímélje meg a halálraítéltek életét.

Kelt Budapesten, 1989. április.

A levelet kibocsátó, az egészségügyben dolgozó FIDESZ, MDF, SZDSZ, TDDSZ és KOE (Keresztény Orvosok Országos Egyesülete) tagok és az őket támogatók:

dr. Bajtényi Tibor (orvos), dr. Barabási Ágnes (orvos), dr. Baros Árpád (orvos), dr. Balla Éva (orvos, országgyűlési képviselő), Baranyai Mária (gyógyász), Bátorfi Béla (orvostanhallgató), Békéssy Péter (programozó matematikus), Békéssy Piroksa (könyvtáros), Beneda Attila (orvostanhallgató), dr. Benkő András (orvos), dr. Bokor László (történész, országgyűlési képviselő), Borka Péter (orvostanhallgató), Bozókai Gábor (fejlesztő mérnök), dr. Bucholz Antal (orvos), Buk Pál (adjunktus), dr. Cser D. Ferenc (jogász), Csikós András (mérnök), Csuka Balázs (kertész-mérnök), dr. Drenyovszky Irén (orvos), dr. Farkasfalvi Klára (orvos, az AE Klubbizottság elnökhelyettese), Fekete János (a Józan Élet Egészség- és Családvédő Szövetség titkára), Frajna Imre (orvostanhallgató), Fülöp Árpád (üzletvezető), Gedeon Andor (pedagógus), dr. Gergely András (jogtanácsos), dr. Garay Lajos (mérnök), Garay Melinda (tanár), Gulyás Ferenc (tanár), dr. Győri Attila (orvos), Hajas József (munkás), dr. Horváth Miklós (állatorvos, országgyűlési képviselő), Hermann Zsuzsa (könyvtáros), Horváth István (tanuló), Horváth Miklós (tanár), dr. Iványi Tibor (orvos), dr. Jelen Katalin (fogorvos), Karsai Károlyné (könyvtáros), dr. Kerkovits Gábor (orvos), Kiss Mária (tanár), dr. Klementz József (ügyvéd), Kovács Géza (ny. titkárnő), Kovács Katalin (tanár, szociológus), dr. Kovács Kázmér (ügyvéd), dr. Kolozsi Béla (orvos, szociológus), dr. Kulini Sándor (orvos), dr. Kun Miklós (sebészorvos, egyetemi tanár), dr. Kruppa László (orvos), dr. Levendel László (igazgató főorvos, egyetemi tanár), Mangel Györgyi (biológus, gyógypedagógus), dr. Menyhárt Katalin (orvos), Mészáros Éva (művezető), Molnár Attila (orvostanhallgató), dr. Molnár László (szociológus, egyetemi tanár), Nagy Anna (programozó), dr. Nemes Tamás (orvos, képviselő), dr. Ördög András (orvos), dr. Panka Tibor (orvos), dr. Pellei Ilona (adjunktus), Paulik Imréné (könyvelő), Péntek Márta (orvostanhallgató), dr. Raska László (orvos, az AE Klubbizottság elnöke), dr. Réthelyi Miklós (orvos), dr. Salamon Imre (orvos), dr. Sebes Erzsébet (orvos), dr. Simek Zsófia (orvos), dr. Simon Lajos (orvos), dr. Szabó A. Ferenc (adjunktus), Szabó Dávid (orvostanhallgató), dr. Szabó László (belgyógyász), dr. Somogyi Károly (orvos), Szócs Vanda (nyomdász), Tarr Péter (orvostanhallgató), dr. Tóth Barnabás (nyelvtanár), dr. Tóth Barnabás (nyelvtanár), dr. Tóth László (jogász, szociológus), dr. Újhelyi Mária (filozófus), dr. Vajda Zoltán (orvos), dr. Veér András (orvos, a Magyar Orvosi Kamara elnöke), dr. Zammer Éva (főiskolai tanár), valamint az MDF I-II-XII. kerületi egészségügyi csoportja nevében: dr. Horváth Judit (orvos) és dr. Palotai Erzsébet (orvos). Továbbá: 25, nem jól kiolvasható név, az MDF 1989. április 4-i, székesfehérvári tanácskozása résztvevői köréből.

2

DÁTUM

1989. június 28.

Manninger és Miklós

Egy kalap alatt?

Egy minapi Tv-híradóban látottakhoz-hallottakhoz szeretnék néhány észrevételt fűzni.

Az 1989. 06. 22-i Tv-híradóban rövid képes beszámolóban értesülhettünk két jeles ember nyugdíjba vonulásáról, ill. az ez alkalommal kapott kitüntetéséről. Bemutatásuk egy képsoron belül történt; néhány mondatban nyilatkoztak is pályafutásukról. Egyikük dr. Manninger Jenő orvosprofesszor, aki életét a betegek gyógyításának szentelte (az Országos Traumatológiai Intézet igazgatója), ahogy szokták mondani, becsületes munkában megőszült úr; másikuk pedig az eléggé kétes híré és értékű Állami Egyháziügyi Hivatal imárány nyugalmazott elnöke, Miklós Imre elvtárs.

Szerencsés lett volna ezen együttes bemutatás akkor, ha történetesen egy szakmán belül, és megközelítőleg hasonló kvalitású embereket mutatnak be. Nos, ez a kritérium nem állt fenn. Manninger professzort — szeretőm egyben a fogadailan prókátorság látszatát elkerülni — volt szerencsém közlőleg megismerni egy 3 hónapos továbbképzés során. „Tartással” bíró ember, akinek a betegekhez, kollégáihoz és beosztottjaihoz való kifogástalan viszonya mindenkiben csak pozitív nyomokat hagyott. ...exemplum trahunt! Az egyéb pozitívumok jelenlegi sorolgotása szükségtelen.

Miklós Imre „életművének” megítélésében nem vagyok és nem lehetek kompetens.

Mindenesetre még Manninger professzor higgadt, bölcs, néhány mondatos összefoglalója szimpatikus volt, úgy Miklós Imre kissé rezignálnak tűnő megnyilvánulása egyáltalán nem volt az! Nem volt, mert korábbi megnyilatkozásaiban, pl. a néhány éve bemutatott 66 című műsorban — föltehetőleg nagyon is nyeregben érezvén magát — egész más stílusban és hangnemben szólt. Akkori szavaiból az ember nem egyértelműen azt érezhette, hogy ő mintegy jószágos atyja, pártatlan, elfogulatlan rendezője és simlítója az egyház és az állam nem éppen bonyodalmas, mentes kapcsolatának. A kitüntetett Miklós Imre pedig néhány mondatában azt igyekezett elhíttetni velünk, ami eddig egyáltalán nem „ügy” volt. Mondván: így, vagy úgy, azért mindent meg lehetett beszélni, és közös nevezőre hozni. Értsd: úgy globalice csaknem csodálatos, rózsaszínű és felhőtlen volt minden, ami az egyház és az állam között történt a Miklós-rezsim idején.

Nem volt szerencsés tehát — számomra pedig egyenesen visszataszító —, hogy Manninger professzort és Miklós államtitkárt „egy kalap alatt” intézték el. Kettejük nyugdíjba vonulásának híre nem egymás mellé való! Kettejük pályája, működésük méltatása nem fér meg egymás mellett! Mondom ezt akkor is, ha netán mindketten ugyanazon pártnak a tagjai.

dr. E. A.

A Szovjetunió rémálma: egyesült Európa

Minél közelebb a párizsi tőkés csúcstalálkozó, amelynek kiemelt témája az új jellegű kelet-nyugati viszony, annál több cikk elemzi a japán sajtóban a nemzetközi helyzetet, s helyezi nagytitok alá a Szovjetunió külpolitikai törekvéseit. A Mainichi Daily News a hét végén Eric Margolisnak, a Toronto Sun külpolitikai szemléírójának tanulmányát közölte, amely figyelmeztet: a felszíni „meleg-sugárzás” ellenére a szovjet stratégia mélyében sokkal hidegebb, az egyesült Európa koncepcióját nem is annyira üdvözlő törekvés, Nyugat-Európát megosztó szándék húzódik meg, amely párosul Kelet-Európa megtartásának céljával.

A szerző történelmi perspektívába helyezve a kérdést rámutat: az 1992 utáni egyesült Európát támogató kijelentések ellenére a szovjeteket nagyon is aggasztja ez a fejlemény, hiszen mindkét esetben, amikor a történelem során Európa többekévéből egyesült — először Napóleon, másodsor Hitler alatt — az eredmény az Oroszország (illetve a Szovjetunió) elleni invázió volt.

Az értékelés szerint a kontinens most harmadszor mozdult ki az egyesülés irányába. Amennyiben minden jól alakul, létrejön a politikai-gazdasági és katonai föderáció Európában. Mindez azt eredményezné, hogy az Egyesült Európa a világ vezető geopolitikai hatalmává válna, ami egyúttal

azzal járna, hogy a rohamosan hanyatló, leépülő Szovjetuniót minden oldalról beszorítanák: nemcsak a Nyugat kolosszusa, az Egyesült Államok, hanem még az egyesült Európa is, miközben Kína még mindig nem túlságosan barátságos ázsiai szomszéd, nem is beszélve — a szerző szerint — az oroszok által gyűlölt Japánról.

Moszkva számára különösen fájdalmas az a felismerés, hogy ahogy előrehalad Európa egyesülése és erejének növekedése, úgy zuhan a Szovjetunió befolyása Kelet-Európában. A kelet-európaiak egyre intenzívebben fordulnak a Nyugat gazdasági támogatásért és kulturális „táplálékért”. Ez a folyamat már javában tart Lengyelországban és Magyarországon — mutat rá Margolis — és csupán idő kérdése, hogy Kelet-Európa többi része mikor fordul a Nyugat felé.

Európa megerősödése az elemző feltételezése szerint együtt jár majd az amerikai befolyás csökkenésével is. A kontinensnek ugyanis nem lesz szüksége az Egyesült Államok, a „nagy barát” védelmező szerepére, mi több, számolni lehet azzal is, hogy az USA és Európa gazdasági és külpolitikai téren riválissá válik. Hogyan reagál majd minderre a Szovjetunió — teszi fel a kérdést. A természetes reakció az lehet — válaszol —, hogy Moszkva a hangsúlyt Washingtonról

Brüsszellel helyezi át, ugyanis kénytelen lesz megváltoztathatatlan tényként elfogadni Európát növekvő gazdasági erejét. Megpróbál majd minél több anyagi és műszaki segítségre szert tenni, hogy megmentsse haldokló gazdaságát az összeomlástól.

Ugyanakkor egy új katonai szuperhatalom (az európai) megjelenése, közvetlenül az ajtájában a Szovjetunió számára rémálom lenne, ezért próbálja gazdasági befolyását csönnden arra felhasználni, hogy éket verjen az európai föderáció partnerei közé. Ez a folyamat már elkezdődött az NSZK-nak ígért óriási üzleti lehetőségekkel. Moszkva stratégiai sakkjátszmájának a célja, hogy Párizst és Bonnt különböző hullámhosszon tartsa, miközben biztosítani akarja Londont, hogy megmarad Európa első számú országa, ha kívül marad az egyesülésen. Emellett Moszkvának azt kellene valahogyan elérnie, hogy Kelet-Európa ne távolodjon el tőle és ne lépjen be egységesen az egyesült Európába. A Szovjetunióknak ugyanis arra is törekednie kell, hogy megakadályozza a szabad vállalkozás és a demokrácia eszméinek az áttérjedését a szovjet ifjúságra — ugyanis égetően szüksége van a Nyugat pénzére, de nem a veszélyes ideológiájára.

(MTI-Panorama)

Magyar—ausztrál kft.

Bevált vállalkozás

Alig több mint fél éve alakult, de már igen sikeres vállalkozásnak bizonyult a TNT-Malév Express Légiáru Fuvarozó Kft. A kétmilliárd dolláros alapítókéval létrehozott vegyesvállalat egyik alapítója az ausztrál érdekeltségű, angliai TNT IPEC (40 százalék), a Malév (40 százalék), továbbá a Magyar Hitel Bank Rt., a Masped, a Technoimpex és a Bálolnai Állami Gazdaság (5—5 százaléka). A korlátolt felelősségű társaság magyar vezérigazgató-helyettese Veér Jenő az MTI-nek elmondta: a TNT-Malév menetrendszerinti járata naponta másfél-két tonnányi küldeményt továbbít.

A cég egy British Aerospace 146 QT-200 típusú 10 tonna befogadóképességű gépet bérel az ausztrál ANSETT International Aviationtól. A gép a legkényesebb zajvédelmi előírásoknak is megfelel, így kiválóan alkalmas éjszakai közlekedésre. Az úgynevezett R Express szolgáltatással komplett áru- és dokumentumszállítást kínálnak az ügyfeleknek Nyugat-Európába, illetve onnan Magyarországra. A küldemények 24, illetve 48 óra alatt a címzethez érkeznek. A Sky-pak szolgáltatással leveleket és kis csomagokat továbbítanak 30 kilogrammos súlyhatáron belül. Ezek a küldemények európai országokba négy, tengerentúli területekre pedig körülbelül 7 nap alatt érkeznek meg. Az R-Trans szolgáltatás révén Európán kívüli területekre 5 napon határidővel juttatják el aztól házig a különböző küldeményeket.

Minden csatánál van fontosabb

Tisztelt Dudás Úr!

A Tolna megyei képviselők-höz címzett nyílt levelünkkel kapcsolatban közzétett — helyreigazító szándékú — választ (DÁTUM, NÉPÚJSÁG) köszönettel vettük. Köszönettel, mert a rendelkezésünkre álló — egyedi eseteket, és azokat is csak részben feltárni képes adataink — aligha lettek volna alkalmasak olyan kemény és egyértelmű megállapítások közzétételére, mint amelyeket az Ön „megjegyzései” tartalmaznak. Csak a rend kedvéért — mivel ez, úgy látszik, az Önök számára irritáló félreértésre adhat okot — hangsúlyozni szeretnénk, hogy mi a példánkban egy „vállalkozásról” és nem „egy” vállalkozóról írtunk, ami a három-, négy-, illetve a hatszázezer forintos értékhatárokat illetően nem mindegy. Az Ön által idézett rendeletet mi is ismerjük, és — reméljük, hogy ez nyílt levelünkben is kiderült — nem a végrehajtóit, hanem életre hívóit bíráltuk a pályakezdőkre való alkalmazhatatlansága miatt. De ha már levelével kikényszerítette, élünk a lehetőséggel, hogy két jogosnak látszó megállapítása mögé betekinteni engedjük a közvéleményt.

Az a kategórikus megállapítása, miszerint „...az OTP nem szociálpolitikai intézmény, hanem bank...” legfeljebb azzal okoz meglepetést, hogy nem

mi hangoztatjuk, hanem hivatból Ön! Nekünk nem marad más, mint befejezni az Ön által elkezdett mondatot azzal, hogy egy olyan bankrendszer... amely fennállása óta az állam érdekeit képviseli az állampolgárral szemben, s egyben egy olyan pénzügyi rendszer szerkesztésére... mely az újabban előtrébe került monetáris-fiskális irányítás eszközeként aktív szerepet kapott az általános restriktívban, uzsorakamatjával az életszínvonal csökkentésében, az infláció gerjesztésében, az állampolgárok kifosztásában, a pénzügyi „padlószőnyegben”. Mindez még magyarázható lenne — hiszen nap mint nap ezt halljuk — a pénzpiac hiányával, kialakításának nehézségeivel, gazdasági-pénzügyi kényszerpályákkal stb., de az a tény, hogy minden nyilvánvalóságok közepette újra és újra ez az intézményrendszer kap felhatalmazást szociálpolitikai feladatok végrehajtására, ma már abszurditása miatt megmagyarázhatatlan.

Ha a kormányzat az OTP-nek pusztán a pénzügyi lebonyolítás feladatát szánta volna, akkor a hivatkozott ÁBMH-rendelet nem lenne oly mértékig keretjellegű, hogy védekezésnek az alábbiakat kelljen olvasnunk az Ön tollából.

„Eltérés lehet: (mármint a különböző OTP igazgatóságok gyakorlata között) az ügyinté-

zésben, az átfutási időben, a legfeljebb 10 éves lejárat értelmezésében, illetve a beruházás megtérülési idejében, a hitelfedezet biztosításában.”

Ezek a kérdések ugyanis vagy szabályozhatók, vagy társadalmi ellenőrzés alá vonhatók. Úgy látszik, fontos államérdek fűződik ahhoz, hogy egyik se történjék meg.

Nem érdekünk és szándékunk az öncélú, a kicsinyes részleteken megfeneklő vita, ezért egy fontos szempontból tisztázandónak véljük alapállásunkat.

Csak a „parancsosztozó” hatalom keresi a hibák okát mindig a végrehajtásban. A kelet-európai politikai gyakorlatba nem mi építettük be az értelmiség- és hivatalnok-ellenességet, az önálló döntésekre is képes technokrácia tudatos likvidálását. Ez a jelenség tipikus kísérője a diktatúráknak. Politikai vakság lenne részünkről, ha az eszközre haragudnánk és nem az „eszközlőre”. Nem hirdetünk keresztes háborút olyan hivatalok ellen, amelyek a hatalomnak csak eszközei, és nem gyakorlóit. Más kérdés a csinovnyik hatalmaskodás! Jelen esetben nem állunk vitában sem az OTP-vel, sem a dolgozóival, már csak azért sem, mert meggyőződésünk szerint ők is abban érdekeltek, hogy nagy igyekezettel és jóakarattal végzett munkájuknak igazi értelme — a szó szoros értelmében közhaszna legyen. Mint konstruktív ellenzék, az

állampolgárok politikai érdekvédelmét kell felvállalnunk az államdespotikus hatalmi berendezkedéssel szemben. Ezt tetűnk azon fiatalok ezreinek érdekében is, akik családjukkal együtt olyan hátrányokat szenvednek, amit egy helytelenül értelmezett többségi demokrácia nevében mért rájuk — a sok elemében már humanizálódott, de még mindig a mindenhatóság jogait elidegenedetten alkalmazni hajlamos — államhatalom. Őszintén kívánjuk Önnek és munkatársainak, hogy gyermekeikkel együtt soha ne kerüljenek olyan emberileg megalázó, létérdekeiket veszélyeztető, kiszolgáltatott helyzetbe, mint azok a családok, melyek érdekében szót emelünk. Ennek garanciáit viszont együtt kell biztosítanunk. Hisszük, hogy Önöknek, szakembereknek vannak hasznosítható tapasztalataik és javaslatok az általunk képviselt ügyvel kapcsolatban.

Nyílt levelünkkel, a nyilvánosság előtt is, segíteni kívánunk az országgyűlési képviselőink munkáját. Kérjük, hogy ezt tegyék meg Önök is azzal, hogy jobbító szándékú javaslatokat eljuttatják hozzánk.

Mi, Marcus Aureliusszal valljuk: „Minden csatánál fontosabb, egy újabb szövetséges megnyerése!”

Szecsárd, 1989. június 27.

Barátsággal:
Kis Pál István
MSZDP Tolna megyei
ügyv. titkára

A nők helyzete nem leányálom

Sem a családban, sem a munkahelyen, sőt, a szabadidő felhasználását illetően sem javult hazánkban számottevően a nők helyzete az utóbbi esztendőben — így summázható a KSH felmérése, amelyet a Nők a mai magyar társadalomban címmel tett közzé.

A népszámlálás szerint az újszülöttek között több a fiú, mint a lány, ám a nők életkilátásai kedvezőbbek. Halandóságuk minden korcsoportban alacsonyabb, mint a férfiaké, így átlagosan hét évvel és hét hónappal hosszabb életre számíthatnak. Ennek hatására a nemek aránya 35 éves korban kiegyenlítődik, s a későbbiekben már megjelenik az arányeltolódás a nők javára. Növekedett a válások száma, amelyeknek kétharmadában a nők kéri a házasság felbontását. A nőknek alig több mint negyven százaléka vállalkozik a két gyermek szülésére, három gyermeke 12, négy, vagy annál több gyermeke pedig csak 7 százalékuknak van. A többiek gyermektelenek, vagy legfeljebb egy gyermeket nevelnek. Figyelemre méltó, hogy azokban a családokban, ahol az anya a nyolc osztály sem végezte el, átlagosan csaknem kétszer annyi gyermek él, mint a felsőfokú végzettségű anyák családjában. A különféle kedvezmények, állami és társadalmi juttatások a magasabb iskolai végzettségű, magasabb beosztású asszonyokat nem ösztönözték arra, hogy több gyermeket szüljenek.

A felsőfokú végzettségűek aránya a nők körében mintegy

6 százalék, de kétszer ennyi a férfiak aránya. Az iskolázottság a nőknek még ma sem biztosítja a férfiakkal azonos lehetőségeket. A gimnáziumok tanulóinak mintegy kétharmada lány. A végzettségek azonban csak egy része folytatja tanulmányait egyetemen vagy főiskolán, s akik nem tanulnak tovább, azok szakismeret hiányában nehezen tudnak elhelyezkedni, különösen vidéken.

Annak ellenére, hogy a felsőfokú végzettségű nők aránya jóval alacsonyabb, mint a férfiaké, a nappali tagozatokon tanuló hallgatóknak több mint a fele nő. Ők elsősorban pedagógusnak, orvosnak és közgazdásznak készülnek. A tudományos kutató pályákon dolgozóknak 29 százaléka nő. A tudományos munka egyik eredménye, elismerése a tudományos fokozat elnyerése. Az elmúlt nyolc évben 503 nő kapta meg a tudomány kandidátusa és 46 a tudomány doktora címet, ami 19, illetve 8 százalékat jelent a odaítélt tudományos fokozatoknak.

A nők 27 százaléka elégedetlen foglalkozásával, munkahelyével, keresetével, képzettségével, szakmájától eltérő munkát végez, mert negyvenegy százalékuk szerint egyenlő a bérük a férfiak fizetésével, a többiek úgy vélték, hogy annál kevesebbet kapnak.

(MTI)

1989. június 28.

DÁTUM

3

1.

Az utóbbi két-három évtizedben jelentős deviancia-„járvány” bontakozott ki országunkban. Jelentősen növekedett az öngyilkosságok száma, az alkoholfogyasztás és alkoholizmus, az ún. „pszichotrop” szerek (gyógyszerek, kábítószer, vegyi anyagok, stb.) fogyasztásának mértéke, a neurózis előfordulási gyakorisága, a fiatalok és agresszív bűnözés nagyszámú. Másfelől magas a családbomlások aránya, alacsony a születésszám, súlyos helyzetet tükröz a magas halálzási ráta. Az előbbi jelenségek érintettjein segíteni hivatott intézmények száma, korszerűsödése viszont nem fejlődött kellően. Sajátosan súlyos, nehezen orvosolható helyzet alakult ki!

A devianciák növekedése hosszabb — jó két évtizedes — periódusra tekinthet már vissza. Hosszú időn át a hivatalosság iránti „tapintatból nem lett” e növekedésről beszélni, de az utóbbi tíz évben a kérdéskörben illetékes döntéshozók mindinkább a szembeállítás, a konfrontáció politikájára fordultak: tényfeltáró tudományos kutatások, szakértői elemzések és javaslatok, intézményfejlesztésre vonatkozó tervek születtek.

Adatokkal, összefüggésekkel is pontosíthatnánk a de-

vianciák tekintetében kialakult kedvezőtlen helyzetet.

Az 1960, 1970 és 1980-as európai halálzási adatok azt tanúsítják, hogy országunk e tekintetben jelenleg valamennyi ország közül a legkedvezőtlenebb helyet foglalja el.

A magas halálzási adatok a különböző „szerek” (gyógy- és kábítószer), „szubsztanciák” fogyasztásából eredő komponens éppen olyan fontos, mint az öngyilkosság.

A literben számított abszolút-alkohol évenkénti fogyasztását illetően Magyarország a nemzetközi ranglétrán az ötödik helyet foglalja el!

Hozzá kell azonban tennünk, hogy a sorban az előtünk járó négy ország a hagyományos mediterrán bortermeleki vidékeken helyezkedik el. Így a különösen egészségtelen, káros alkoholfajták fogyasztásában akár első helyezettek is lehetünk. Éppen ez utóbbi lehetőséget igazolja, hogy az 1960-hoz viszonyított töménység-fogyasztás éppen Magyarországon emelkedett a legmagasabbra: 1983-ra az 1960-as fogyasztás 343%-ára.

Ennek is következménye, hogy bár már 1982-ben is első helyen álltunk a májzsugorodásos halálzási adatokban, 1984-re ez az érték is meredeken emelkedett, és majdnem 50%-kal tovább növekedett, kiemelkedve a többi ország értékei közül és a növekedés azóta is folyamatos!

Ha egy kissé még szélesebben tekintjük meg a teljes alkoholos halálzási, akkor mind az

Dr. Kolozsi Béla:

DROG-GONDOK

össznépeségre, mind a 40—60 életév közötti korosztályra vonatkozóan megdöbbentő arányokat tapasztalunk. 1970 óta Magyarországon az évi alkoholos halálzási mintegy tizenkét-szerez értékre növekedett!

Emelkedő tendencia észlelhető a nyugtató- és altatószerek fogyasztásának területén is. Míg 1971-ben minden magyar állampolgárra (a csecsemőket is beleszámítva) évi 6 napnyi közepes dozirozású nyugtató szedése esett, addig 1980-ban évi 11 napnyi az egy személyre eső átlagos dózis! Az altatók vonatkozásában e szedési arány 13 napról 27,5 napi dózisa emelkedett.

A „szubsztanciák” iránti kereslet növekedését jelzi a dohányzás, illetőleg a cigarettafogyasztás emelkedése és terjedése is. Miközben sok európai és amerikai régióban a dohányzás mértéke csökken, nálunk az össznépeség 40%-a, a fiatal korosztály 58%-a dohányzik, és az utóbbi évtizedben a dohányfogyasztás további 10%-kal növekedett!

Az utóbbi két évtizedben — mindmáig töretlen tendenciaként — súlyos pusztító öngyilkossági hullám bontakozott ki.

Minden többi országnál jelentősen magasabb számértékkel, 43,5 százszázalékos halálzási rátával jellemezhető ez a járvány. Alig több, mint tízmillió országunkban évente megközelítőleg 5000 ember hal meg öngyilkosság következtében.

Ez a súlyos helyzet jelenti egyfelől a kibontakozó drog környezetét, sajátos „atmoszféráját” és az eddig felsorolt sokféle devianciának, egészségkárosodásnak segítség- és intézményigénye verseng a „drog-szcéna” hasonló igényeivel.

A fenti jelenségek közegészséget és közmorált rontó helyzete olyan mértékűvé vált, hogy az említett devianciaféleségek tekintetében országunk a nemzetközi mezőny „élvonalába” tartozik. Talán a drog-visszaélés volt az egyetlen devianciaféleség, amelynek tekintetében nem kerülünk a legkedvezőtlenebb helyzetű országok körébe. A fertőzőség tekintetében is kezd erősödni. Kétségtelen, hogy továbbra sem tartozunk e szempontból a legproblematisabb helyzetű nemzetek közé, ám a változás irányultsága és a magyar társadalom nagymértékű devianciós

sodródása rossz prognózist sejtet.

A kábítószerrel való visszaélés századunkat érintő történelmi tendenciái kezdetben hazánkban is, a többi európai országhoz hasonlóan alakultak. Sokáig egy sajátos, alig változó, kis volumenű fertőzőség volt jellemző, s e fertőzőség főként az orvosokat, az egészségügyi dolgozókat érintette, illetőleg szórványosan előfordult a művészvilágban is.

A kábítószer-visszaélést korlátozó jogi szabályozás változási tendenciái is a nemzetközi irányoknak megfelelőek voltak. Az 1912-es ún. Első Ópiumegyezmény nyomán a magyar jog 15 napi elzárással rendelte büntetni az ilyen irányú kihágást. A későbbi (pl. 1930-as, 1961-es, 1979-es) büntető törvénykezés egyre súlyosabb büntetési tételeket irányzott elő, egészen a 8 éves szabadságvesztésig. A jelenség veszélyét egyre nagyobbak ítélték szemlélettel a mind súlyosabbá váló büntetési tételekkel, a nagyobb fenyegetéssel vélte hatékonyan megelőzni a jelenség terjedését.

Ez a büntetőpolitika nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, ugyanis nem számolt a kábítószerrel való visszaélők jelentős fertőzőségével, szenvedélybetegé válásával, személyiségfűjójának és morális nívójának csökkenésével. A korszerű szemlélet, a bünte-

tés riasztó hatásán kívül, igyekszik a terápiás eszköztár nagyobb fokú felhasználásával is hatni a büntetésüket töltők speciális, nálunk például az úgynevezett gyógyító-nevelő csoportokban való elhelyezésével, gyógyító, személyiségfejlesztő programok kiegészítő, illetőleg alternatív felhasználásával, részint a büntetéseszközök mellett, részint pedig azok helyett is.

Úgy tűnik, hogy mára megállt a sok évtizedes büntetés-tel-emelési tendencia helyét a differenciált, komplex ellátási rendszernek adja inkább át, fenntartva természetesen a szankcionáló eszközöket is. A hatályos büntető törvénykönyv új típusú büntető rendelkezéseket, az ún. „kóros szenvedélykeltés”-re írt elő, amely fiataloknak (18 évesnél fiatalabb személynek) kábítószerfogyasztásra, vagy szerves oldószert használatára való rábírását jelenti.

Ez a rendelkezés a szankciónak, mint prevenciós módszernek további kibontakoztatása. Úgy tűnik azonban, hogy önmagában nem túl sok eredménnyel, nem túl nagy hatással jár a jogi fenyegetés ilyen kiterjesztése, hiszen tudjuk, hogy éppen ez a korosztály a jellegzetes „kezdő” a kábítószerfogyasztás területén.

folytatjuk.

Kölcsön-sztori

Kölcsön adtam valakinek ezer forintot, pedig nem is ismertem. Mégis szinte biztos vagyok benne, hogy visszakapom a pénzem. Az ismeretlen ugyanis — akiről azóta már többet tudok — megajándékozott egy sztorival, mintegy előrehozott kamat gyanánt — mielőtt lehetősége lenne a tőkerész törlesztésére. A sztori hiteles. Nem bizalmatlanságból, sokkal inkább szakmai kíváncsiságból végig ültem a kedvéért egy bírósági tárgyalást is. Íme a történet:

Szűcs Jenő, 32 éves pécsi fiatalember, tavaly szeptembertől idén januárig dolgozott üzletkötőként a Tekszo (nem Tesco!) Kisszövetkezet alkalmazásában. Mindeközben oly' sikerrel adott túl a cég által forgalmazott termékeken, hogy — saját számításai szerint — összességében 10 millió forint feletti szállítási szerződést kötött. Mivel alkalmazásakor javadalmazását illetően Karácsonyi Istvánnal, a szövetkezet elnökével, jutalékrendszerben állapodott meg, eljött az idő, amikor időszzerűvé vált az elszámolás...

Kicsit zavarta és máig zavarja a képet, hogy az elnök — korábban feledékenységből(?), ma már talán daczból — nem hajlandó közölni a jutalék mértékét. Szűcs megunva a huzavonát úgy döntött: legyen ez a jutalék 5 százalékos, és félmilliósi követelést támasztott a szövetkezettel szemben.

Ez persze már az elnöknek sem tetszett és „közgyűlésileg” felmondott Szűcs Jenőnek. Együttal megtagadta a jutalék (bármennyi jutalék) kifizetését, s arra próbálta rávenni Szűcs Jenőt, hogy adja át neki azokat a megrendelőket, amelyekkel eddigi munkáját igazolhatja!

Ahogy mondani szokás: Szűcs sem most érkezett a hathúszas-sal: nem adta át a megrendelőket — még annak ellenére sem, hogy átmenetileg szobafogságra ítélték, vagyis hát „korlátozták személyes szabadságát” —, csak néhány nap múlva, miután pontos kimutatást készített róluk. Ezzel együtt, jogait többszörösen csorbítva érezvén, pert indított munkáltatója ellen a pécsi munkaügyi bíróságon...

Szűcs Jenő — most már mint felperes — a felmondó határozat hatályon kívül helyezését kéri, mivel indokot annak meghozatalára nem adott. Kéri továbbá, hogy számításai szerint mintegy félmillió forint jutalékot — a megkötött szerződések után — fizessen ki neki a Tekszo — mert erre viszont „adott okot”.

A Tekszo — most már mint alperes — nem ismeri el a követelt összeg nagyságát, sőt, ha kell igazolni tudja, hogy nem is teljesítette a Szűcs által kötött megrendeléseket. (Ezt a saját beszéltőinek késlekedésével magyarázza.)

Szűcsöt ez nem hatja meg. Nem is csoda. Két kicsi gyermekkel a nyakán, január óta nem kapván fizetését, hónapok óta kölcsönből él. Ha nyer a perben, néhány nap múlva akár „félmilliomos” is lehet. Ha veszít: fülig úszik az adósságban.

A harmadik — vélhetőleg mindent eldöntő tárgyalás a munkaügyi bíróságon július 13-án lesz. Bízom benne, hogy hamar visszakapom a kölcsönadott pénzem.

Ez a nap ugyanis nem péntekre esik.

L.S.

Lehet, hogy 10 percen, vagy talán az akkori hangulatán múlt, hogy 10 évvel ezelőtt Magyarországra jött. Hál' Istennek, hogy így adódott, mert Pécs városa biztosan szegényebb lenne nélküle.

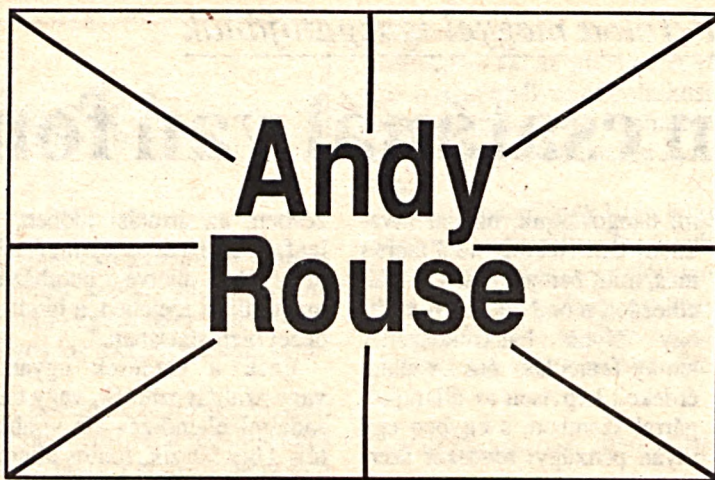
Ugyan ki tudná megmondani — mert mára már ő sem —, hogy hányókat próbált megtanítani angolul (érte, no meg az igazságért legyen mondva, a sikerélmény igazán nem rajta múlott), egyéni módszereivel elfeledtetve, hogy a tanulásnak kínjai is vannak.

Andy Rouse — sokunknak, de tán mindenkinek inkább Andy —, Exeterből jött, tanulni-tanítani.

Egyszer azt mesélte nekem, hogy egy szót sem tudott magyarul, amikor 23 évesen Magyarországra jött, de alig pár percet bírt csak anélkül, hogy ne beszélgethessen szimpatikus emberekkel, az újdonsült barátokkal. (Bár csak mindenkit ennyire zavarna az értelem-ség...) Nem adott türelmi időt magának. Ami csak körülvette, hamarosan „beszélő tárggyá” vált.

Andy ugyanis mindenre fölragasztotta apró, de jól látható betűkkel a magyar megfelelőjét... Társaságba járt, kereste a lehetőségét, hogy magába szívja a szép — ámbar szerinte nehez — nyelvünk fortélyait. Olyan szépen fogalmazta nekem: „vártam, hogy a magyar nyelv átöleljen, hogy magába fogadjon...”

Mára a magyar szavak és az angol kiejtés sajátosságainak kedves keverése alakult ki Andynél, de ez csak egyéniségét hangsúlyozza barátai körében.

Angliában gyerekeskedett, zenével, színjátszással, néptáncokkal, s még ki tudja mivel nem foglalkozott. Nyitottsága a világra ebben sem hiszem, hogy ismert volna korlátokat. A rá olyannyira jellemző mosollyal meséli:

— „Angliában a középiskolában másfél óras ebédszünetek voltak. Ebéd helyett én 9 féle klubba jártam.”

Úgy érzem, hogy megtermett alkatú (remélem) barátommal szemben megengedhetem a soványka poént is:

— Örülök, hogy végeredményét tekintve fölöslegesnek tűnik aggódnunk azért, hogy az ebédidővel való illetően gazdálkodásod a fejlődés bármely téren visszavetett volna...

Túl a viccen, a környezetvédelmi klubot ráérős idejében alapította.

— Jó régen volt! Mindig ilyen előrelátó voltál!

A „bókizú” kérdéseket folyton kikacagja. Sajátja az öntetszelgés nélküli magabiztosság. (Egészséges.)

— Főiskolás korodban is csapos voltál, ugye?

— Igen, ez is hozzám tartozik. Így nagyon sok és sokféle embert ismertem meg. Hasznos volt, és a plusz pénz is jól jött a többletigényekhez...

— Irigylésre méltó, hogy nem zártad be magad mások által gyártott, sőt méretezett kalicákba. Nem mindenkinek van ehhez elég önbizalma, bátorsága!

Brácsázik, gitáron játszik, furulyázik, s a kedvenc citera is ott bújik a sarokban. A pécsi folknapokat főként Andy szervezi. Neki erre is van energiája. Szinte megszágyenítő optimizmussal tervezget.

Amikor beszélgetünk, várakozással, félig gépelt papírlóg ki a gépből. Hogyan állhatnám meg, hogy meg ne kérdezzem:

— Min dolgozol, Andy?

— Hiszen tudod, hogy a Dátum már hírt adott könyvsorozatom első három kötetéről. Ez a negyedik.

— Elárulsz róla valamit? Gondolkodóba esik.

— Jobb, ha csak a lényegét mondom. Nekem nagyon fontosak a könyvek. Egy könyv pedig csak akkor lesz jó, ha

magának írja az ember... Ezt magamnak írom...

— Oké — mondom én —, a kedvedért akár titokban is maradhat.

— Ne, nem! Remélem, hogy nem marad titokban, hiszen június—júliusban már talán kézben fogható.

— Miről olvashatunk tőled?

— A karácsonyok, az én karácsonyaim ívét szeretném felidézni. Tudod, minden országnak, népnek, sőt családnak saját hagyomány szerint telnek az ünnepei. Szeretnék írni még a gyerekeknek, de nem felnőtként a gyerekeknek, hanem ilyenként nekik! Persze ha sikerült megőriznem magam...

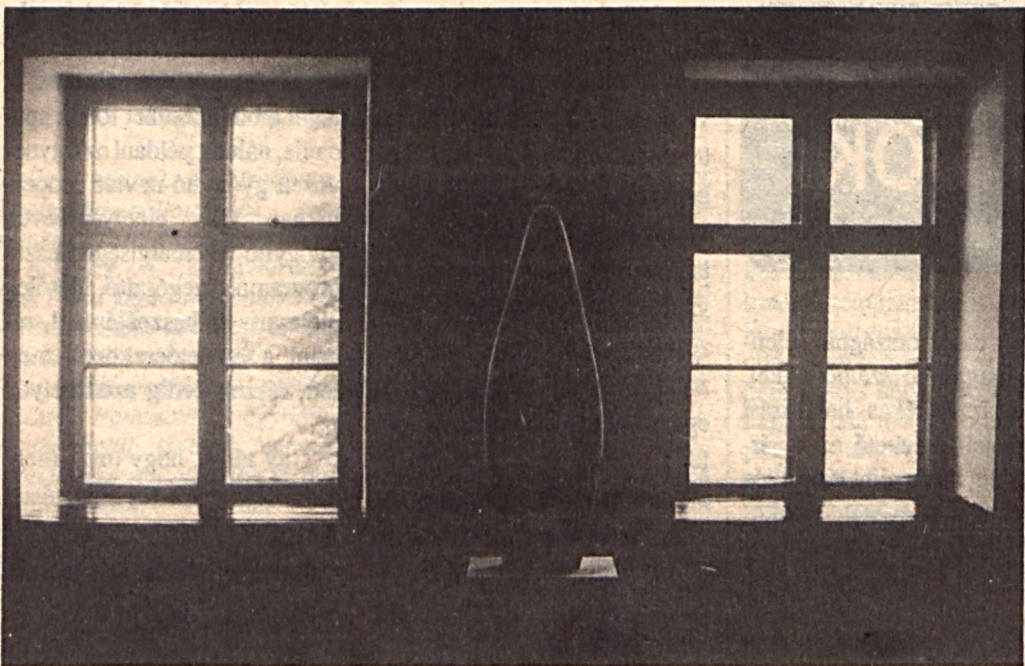
(Az emlegetett angol hidegvért, ezek hallatán, most nem tudnám pontosan értelmezni... Csoda?)

Tanárségéd — mire a cikk olvasható, már valószínűleg adjunktus — a JPTE nyelvi tanszékén. Éveken át nem mondott le a kevesebb, mint 8000 forint fizetés ellenére arról, hogy az első, tanári kézikönyvében foglalt oktatási célok és módszerek ne csupán betűk maradjanak. Tanítani akart, és tanulni...

— Nincs színes tv-m, mélyhűtőm, videó vagy számítógépem — mondja —, de még mindig vannak álmaim, s ahol azok valósággá válnak, ott érzem magam igazán otthon. Vissza akarok adni azoknak, akik (ahol) hagynak álmodozni.

Andyt hallgatva még az is lehet, hogy én is újra tudnék...

TE.

Három kiállítás képei

—Kapfinger András felvételei—

Kietlen déli part?

Kétségbeesni hajlamos vállalkozók, vendéglősök töprengve lesik az utakat, hol kések beharangozott vendégeik. Miért nem jön a márka, a schilling, a dollár? A lellei Becsali csárda előtt a minap mindössze három külföldi rendszámú autó várta ebédidőben gazdáját. A szemesi bazársoron is több volt a nézelődő, mint a vásárló. Nap szívja a primórát, a pecsenyesütőt elött nagyot nyel a lengyel, és odább vesz egy lángost. A földvári Akácokban a személyzet uralja egyedül a teraszt, kovácsolják a haditerveket. Földváron is általános hétköznapi a csend és a nyugalom. Kőrös-hegy felé fordulva elgondolkodom. Mi is volt tavaly ilyenkor?

Ugyanilyen langyos kezdet volt tavaly is. Csak a legokosabbja kalkulálta be a pápa ausztriai látogatását. És utána megindult az áradat. Most nézzünk a naptárra. Itt volt ugye június 16-a. És az utána következő politikai helyzet. Majd jön július 10-e. Jön az amerikai elnök. Nahát, nem kell ahhoz különösebb jóstehetség, akkor indul majd be a szezon. Akkor itt rend lesz, nyugalom lesz, mellesleg nyár is lesz.

Kedves abból élők. Addig tessék nyugodtan lenni, gyűjteni az erőt, mert idén is jönnek a vendégek, csak a maguk szokásai szerint.

És addig, kedves honfitársaim, miénk a Balaton, élvezzük tehát. Természetesen elemőzsiát, innivaló mindenki vigyen magával, mert az árak ott, a tó partján, már régóta nem a mi pénztárcáinkhoz méreteztettek. De azért boldog nyaralást!

(mészi)

Túl a retorikán, de még távol a rajtaütésektől

Négyszemközt a magyar sport utazó nagykövetével

A keddre virradó éjszakát már Frankfurtban töltötte Détári Lajos, az Olimpiaiakozs Pireusz labdarúgója, akit meghívtak a szerdai, kijevei gálamérkőzésre. Mint ismeretes, az ukrán fővárosban lép pályára a Franz Beckenbauer nyugatnémet szövetségi kapitány által összeállított Világválogatott, amelynek tagja a szabadságát Oleg Blohin búcsúmérkőzése kedvéért megszüntetett magyar játékos is. Ezen a földkerekség legjobbja a szövettel együttessel találkozott.

Hétfőn későn este, a szállóba érkeztemkor derült ki, hogy egy bérelt repülőgéppel szállítja a Világválogatottat Kijevbe — mondta el kedden délelőtt Détári Lajos Frankfurtból. — Egyelőre nem tudom, Beckenbauer még kiket vett számításba, de remélem, olyan jó játékosokkal búcsúztathatjuk a nagyszerű Blohnt, amint legutóbb Udinében a brazil Zicót is.

Amint az szinte törvényszerű, Détárral kapcsolatban a nyári szünetben is menetrendszerűen röppennek fel az átigazolási hírek. A Bayem-féle szerződés már kicsit a múlté a szenzációk sorában, de itt a legújabb, a Real Madriddal kapcsolatos. Van-e igazságalapja?

— Újabb két évet írtam alá az Olimpiaiakozshoz, pillanatnyilag ezt tekintsek hivatalosnak. Hogy a Real akar-e, arról nem nekem kell beszélnem, hanem a spanyol klub illetékeseinek.

A megszüntetett, így a végnapjait élő Állami Ifjúsági Sporthivatalnak „csak” a második embere dr. Aján Tamás, de a külföld számára a magyar sportban toronymagasan az első. Sportdiplomáciai tevékenységét igen nagyra értékelik. Elévülhetetlen érdeme van abban, hogy Szőulban a magyar küldöttség otthonosan érezhette magát. Hosszú idő óta az IWE (Nemzetközi Súlyemelő Szövetség) főtitkára, s mivel az elnök jobbra protokolláris feladatokat lát el, valójában ezen nemzetközi szövetség első embere. Ugyanakkor, a sportági szövetségeket tömörítő világszervezet (AGFIS) egyik vezetője. A közelmúltban pedig az újjáalakuló Magyar Olimpiai Bizottság főtitkárává választották. A „magyar sport utazó nagykövetével” a hétvégi Húsos Kupa nemzetközi súlyemelő versenynek köszönhetően szót váltottunk doppingkérdésekről, és a MOB-nak a magyar sportirányításban vállalt szerepéről.

— A súlyemelésen csattant az osztrák Szőulban és a Johnson-ügy ellenére a NOB előtt az Ön által irányított sportág sárosodott be legjobban. Dr. Aján Tamás már tavaly ősszel az IWF első, a tényekkel mindjárt szembenéző sajtótájékoztatóján nyomatékosan rámutatott: nem a súlyemelés problémaköréről van csupán szó, hanem az egyetemes sport ügyéről, jövőjéről. Gondolom, nem kis megnyugvást jelent, hogy a

közhangulat, a megítélés változott.

— Igen. Nem lehet vitás, hogy a doppingellenes harcot a sportmozgalom egészében kell folytatnunk. A sportorvostudomány hat nagy csoportba sorolja a doppingszereket. A súlyemelés, mint egyik igen doppingérzékeny sportág, az anabolikus szteroidokra érzékeny, de van még öt csoport, s a megannyi sportág közül nagyon sok a doppingolás szempontjából ide behelyettesíthető.

— Noha tudom, hogy az IWF — más nemzetközi szövetségek struccpolitikájával szemben — már a hetvenes évek második felében többször is nyilvánosságra hozott pozitív eseteket, így utólag visszatérve igazolhatja, hogy a doppingellenes harcnak már akkor az érharcosa volt. De a jól felfogott üzleti érdek mégis mást is diktált, mert a sportágba beáramló pénzek nagysága, a reklám miatt kellett a „világcsúcsos”, kellett az atraktivitás.

— Ettől függetlenül a doppinggal mi már akkor is szembenéztünk, s ha nincs ebben a kérdésben nemzetközi elszigeteltség, akkor még jobban, még hatásosabban előbb kibújuk a szög a zsákból, előrébb tartanánk ma e küzdelemben.

— Ma már — Szőul hatására — elmondhatjuk, hogy felsorakoztak az IWF mellett a nemzetközi szövetségek?

— Igen, de még nem a kellő mértékben és elköltéssel. Az atlétikai szövetség maximá-

lis partner, de egyes szövetségek még ózdkodnak, igyekeznek azt a látszatot kelteni — nagyon helytelenül —, hogy az ő sportáguk nem érintett, nem veszélyeztetett.

— Nevezzük nevén a gyereket!

— Például a Nemzetközi Kosárlabda Szövetség. Nem veszik a lapot. Pedig... Vannak értesüléseink arról, hogy például az amerikai kosarasok Marihuana és más ehhez hasonló szerekkel élnek — a teljesítmény fokozása érdekében. De máshonnan más sportágból is lehetne példát hozni.

— A doppingellenes harcban lényegi kérdés, hogy a már meglévő és a csillagászati összegekre létrehozandó doppinglaboratóriumok legalább olyan színvonalúak legyenek, mint az olimpián voltak, de leginkább azokat meghaladják legyenek, mert a biokémikusok, vegyészek még dolgozhatnak a háttérben, hogy Barcelonaig újra legyen létesítményük.

— Nyugodtan mondhatjuk: ezek, és a majdan mozgatható laboratóriumok is nagyon magas színvonalúak. A májusi, siófoki szimpóziumon Donika professzor, a kölni laboratórium vezetője erről részletesen szólt. Nem itt van a gond, hanem ott, hogy az egyes országokba való beutazási nehézségek egyszerűen lehetetlenné teszik a cél elérését. Azt, hogy az év bármely napján, bármikor rajtaütészerűen ellenőrizhető legyen egy súlyemelő. Mire beintunk, addigra már túlírták az

eszközökön. Ilyen, és ehhez hasonló esetek után a doppingellenes harc kinyilatkozások áradatává degradálódhat. Egyébként itt Szekszárdon, a Húsos Kupán is — sajnos — alig volt több, mint formalitás a doppingvizsgálat. Az 52, az 56, a 60 kilósoknál volt, s utána elvonult a team, mint akik jól végezték dolgukat. Ez egy nemzetközi verseny, amelyen öt ország versenyzői vesznek részt, nincs magyarázat. Egyébként már ez a harmadik eset Magyarországon, amikor azt veszem észre, hogy felvállról vesznek a vizsgálatot. Az MSSZ-nek jelezni fogom.

— Bizonyára hallott a magyar súlyemelők aggályairól, arról, hogy — szerintük — nincs esélyegyenlőség, más országokban még a „kosz” nem számúzott.

— Akit egyszer megégetett a tűz, az jobban fél tőle. De féljen is! Természetes, hogy azokban az országokban nagyobb a riadalom, amelyeknek a vezetői megbuktak. Ezeknek példát kell mutatni!

— A világcsúcsok felállításának lehetőségét alaposan megszigorították: csak világbajnokságon vagy olimpián lehet rekordot elérni. Ezek viszont keményen ellenőrizettek lesznek. Nem tartanak attól, hogy be kell majd fagyasztani az eddigi rekordokat.

— Van némi aggodalmunk, de azt hiszem erre mégsem kerül sor. Orvosok, szakemberek véleménye szerint tisztességes úton, még jobb szakmai mun-

kával, az orvosi háttér színvonalas megteremtésével el lehet érni, esetleg túlszárnyalni az eddigi rekordokat.

— Váltunk témát. Az ÁISH megszűnése egyúttal azt is jelenti, hogy az újjáalakult MOB-nak a magyar sportirányításban, pontosabban annak megreformálásában is komoly szerepe kell, hogy legyen.

— Így igaz. Most majd egy új helyzet áll elő. Lényegesen növekszik a klubok, szövetségek önállósága, de felelőssége is. Az eddigi parancsolgató, utasító, az irányítás jogi eszközeivel operáló vezetési stílus már a múlté. Nekünk a MOB-nak, mint azt a mozaikszó sugallja, a mozgalmi eszközökkel kell irányítani, a kezünket a magyar sporton rajtatartani.

Schmidt Pál a MOB elnöke főállásban kíván tevékenykedni, ami arra enged következtetni, hogy klasszikus főtitkári feladatkörök is végez az elnök. Mi marad Aján Tamásnak?

— Én is főállásban szeretném végezni a főtitkári teendőket. Egyébként azt szeretném csinálni, amit az ÁISH-ban tettem. A sportdiplomácia eszközeivel, lehetőségeivel segíteni a magyar olimpiai mozgalmat, a magyar sportot.

Bálint György

DÁTUM

5

1989. június 28.

Milan Kundera:

BÚCSÚKERINGŐ

Klíma elhallgatott és megsimogatta Ruzena arcát. A lány föl-eszmélt a töprengésből, és látta, hogy a férfi mosolyog. Azt mondta a lánynak, hogy megint ki kéne autózniuk, mert ez a kávéházi asztal úgy választja el őket, mint egy jéghideg fal.

A lány megjéjt. Frantisek még mindig a fa mögött állt és a borzó ablakát bámulta. És mi lesz, ha megint jelenetet rendez, mint kedden?

— Fízetek. Két konyak volt — mondta Klíma a pincérnek.

A lány kihúzott a retiküljéből egy üvegcsét.

A trombitás egy bankjegyet adott a pincérnek, és az aprót nagyvonalú gesztussal elhárította.

Ruzena kinyitotta az üveget, kirázott egy tablettát a tenyerébe, és egyet lenyelt.

Mikor éppen rá akarta csavarni az üvegre a kupakját, látta, hogy a trombitás már megint könyörögve felé fordul és néz rá. A lány keze után nyúlt, ujjai összeérték: Ruzena kezéből kiesett az üvegcsé, és az asztalra tőre hullott.

— Gyere, menjünk — mondta, és Ruzena felállt. Pillantása talákozott Jakub merev és barátságtalan pillantásával, és gyorsan félrekapta a tekintetét.

Mikor kiléptek az utcára, szorongva pillantott a park felé, de Frantisek nem volt ott.

10.

Jakub felállt, fogta félig kiivott borospoharát, és átült a felszabadult asztalhoz. Boldogan nézte a park vöröslő fáit, és megint azt mondta magában, hogy ez az a máglya, melybe beleveti azt a negyvenöt évét, amelyet ezen a bolygón töltött eddig. Majd véletlenül az asztal lapjára pillantott, és meglátta a hamutartó mellett az otfelejtett karcú üvegcsét. Kézbe vette és nézegetni kezdte: egy számára ismeretlen gyógyszer neve volt rajta, és ceruzával ráfirkantva az orvosi utasítás: 3x naponta. A tabletták világoskék színűek voltak. Ezt figyelemremélőnek találta.

Az utolsó órákat élte a hazájában, s így minden apró esemény rendkívüli jelentőséget kapott, és valamiféle allegorikus színjátékká változott. Mit jelent az, kérdezte magától, hogy éppen ma hagy itt nekem valaki az asztalon egy üveg világoskék tablettát? És miért éppen ez a nő hagyja itt nekem, ez az üldözők szolgáloleánya, ez a hőhérok barátja? Talán azt akarja ezzel közölni, hogy a világoskék tabletták ideje még nem múlt el? Vagy azzal, hogy a méregre emlékeztet, nem szűnő gyűlöletéről biztosít? Vagy tán azt akarja mondani, hogy elutazásom ebből az országból ugyanolyan

megfutamodás, mintha lenyelném a világoskék tablettát, melyet a zsebemben hordok?

Benyúlt a zsebébe, kihúzta az összehajtogatott papírdarabkát, és kibontotta. Ahogy most a saját tablettájára nézett, úgy találta, hogy valamelyest mégiscsak sötétebb árnyalatú, mint az otfelejtett tabletták. Kinyitotta az üveget és egyet rázott a tenyerére. Igen, az övé határozottan sötétebb és valamivel kisebb volt. Mindkét tablettát beledobta az üvegbe. Amint így megnézte, egy futó pillantásra semmiféle különbséget nem lehetett észrevenni. Legfelül, az ártatlan tabletták között, melyeket bizonyára e legszokványosabb rendellenességre írtak föl, most ott lapult a halál.

Ebben a pillanatban odalépett az asztalhoz Olga. Jakub gyorsan lezárta az üvegcsét, letette a hamutartó mellé, és felállt, hogy üdvözölje a barátját.

— Az előbb mintha azt a híres trombitást, azt a Klímát láttam volna! Lehetséges ez? — hadarta izgatottan a lány, miközben letelepedett Jakubbal szemben. — Azzal a szörnyű nővel karonfogva vonult kifelé! Te, hogy micsoda esetem volt ma vele a fürdőben!

De ebben a pillanatban elhallgatott, mert Ruzena állt meg az asztaluknál, és azt mondta:

— Itt felejtettem a gyógyszeremet.

Mielőtt a férfi válaszolhatott volna neki, Ruzena észrevette az üveget a hamutartó mellett, és kinyújtotta felé a kezét.

De Jakub gyorsabb volt, és elkapta az üveget.

— Adja ide! — mondta Ruzena.

— Szeretném megkérni egy szívességre. Nem adna egyet a tablettáiból?

— Ne szórakozzon velem kérem, nincs időm...

— Pontosan ugyanilyen gyógyszert szedek, és...

— Minek néz engem, mozgó patikának? — sziszegte Ruzena.

Jakub próbálta kinyitni az üveget, de a lány utánakapott. Jakub gyorsan a tenyerébe zárta, és elhúzta kezét a lányé elől.

— Mit képzél! Azonnal adja ide azokat a tablettákat! — ripakodott rá Ruzena.

Jakub belenézett a szemébe, majd lassan, ünnepélyesen szétnyitotta az öklét.

11.

A kerekék ütemes kattogása mintha ismételtette volna, hogy az út teljesen hiábavaló. Hiszen egész biztos volt benne, hogy a férje nincs a fürdőben. Akkor meg minek utazik oda? Négy órát vonatozik valahová csak azért, hogy ott megtudja azt, amit már amúgy is tud, hogy aztán hazatérjen, mintha mi sem történt volna? De ami hajította, nem értelmes indíték volt. A benne lévő motor volt az, amely csak pörgött és pörgött, és nem lehetett megállítani.

(Igen, e pillanatban Frantisek és Kamila úgy robbant bele történetünkbe, mint két rakéta, amelyeket a vak féltékenység irányít, ha ugyan ezt irányításnak lehet nevezni.)

A csatlakozás a fővárosból a hegyi fürdőhelyre nem a legjobb, és így Kamilának háromszor kellett átszállnia, míg végül fáradtan kiszállt a festői állomáson, amelyet elleptek a helyi gyógyvíz és gyógyiszap áldásos hatását hirdető plakátok. Az állomásról jegegyekkel szegélyezett sétányon elindult a fürdő felé, és a sétány elején azonnal szemébe ötlött egy kézi másolású plakát, melyen

feltűnő piros betűkkel ott virított a férje neve. Meglepetten állt meg, és a férje neve alatt még elolvasta a másik három férfi nevét. Nem akart hinni a szemének. Klíma nem hazudott! Pontosan úgy van minden, ahogyan mondta. Az első pillanatban mérhetetlen öröm szállta meg, a rég elveszett bizalom érzése.

De öröme csak rövid ideig tartott, mert rövidesen ráébredt, hogy a koncert léte önmagában még egyáltalán nem bizonyítja férje hűségét. Talán csak azért egyezett bele, hogy ezen az Isten háta mögötti helyen fellépjen, mert kapóra jött neki az alkalom, hogy itt találkozhat valamelyik barátjával. S hirtelen rádöbben, hogy voltaképpen sokkal rosszabb a helyzet, mint feltételezte, és hogy csapdába esett.

Azért utazott ide, hogy megbizonyosodjék arról, nincs is itt a férje, és így (mint korábban már oly sokszor) közvetve bebizonyítsa a hűtlenségét. Most azonban a helyzet megváltozott: nem hazútságán kapta rajta, hanem (egészen közvetlenül és láthatóan) a hűtlenségen. Akarja vagy sem, látni fogja azt az idegen nőt, akivel Klíma együtt tölti a mai napot. A gondolatától csaknem remegni kezdett a térde. Igaz, már régóta szinte biztos volt benne, hogy mindent tud, de látni mindeddig semmit (egyetlen nőt) sem látott. Mellesleg: az igazat megvallva, voltaképp igen keveset tudott, csak az volt az érzése, hogy tudja, és ezt az érzést emelte a bizonyosság rangjára. Úgy hitt férje hűtlenségében, mint a keresztények Istenben. Csakhogy a keresztény is úgy hisz Isten létezésében, hogy bizonyosan tudja: sohasem fogja meglátni. Attól a gondolatától, hogy ma megláthatja Klímát egy idegen nővel, Kamila ugyanolyan szorongást érzett, mint amilyent a keresztény érezne, ha egyszer csak telefonon felhívna az Isten, és bejelentené, hogy ma nála ebédel.

A szorongástól egész teste görcsbe rándult. De aztán egyszerre meghallotta, hogy valaki a nevét kiáltja. Megfordult, és három férfit látott, akik a sétányon ácsorogtak. Farmert és pulóvert viseltek, és bohém külsejükkel jócskán kirítottak a többi, unalmas gondossággal öltözött, sétálgató fürdővendégtől. Ránévtettek.

— Sziasztok! — kiáltott oda nekik. Filmesek voltak; jó barátai, még azokból az időkől, amikor még ő is fellépett, mint énekesnő.

A legmagasabb, a rendező, azonnal belékarolt.

— Milyen szép lenne azt képzelni, hogy miértünk jöttél ide...

— Holott csak holmi unalmas férj kedvéért jöttél ideig... — mondta szomorúan az asszisztense.

— Milyen pech — mondta a rendező. — A legszebb nő az egész fővárosban, és akkor egy jöttment trombitásnak sikerül megkaparintania, kalitkába zárja, úgy őrzi, mint egy sárkány...

— A kurva életbe! — rikkantotta az operatőr (a szakadt pulóveres ifjú) — gyerekek, ezt meg kell ünnepelni!

Azt hitték, hogy bőbeszédű csodálatukat egy tündöklő királynő lábái elé helyezik, aki csak egy közönyös pillantást vet rá, aztán a szekrénybe hajtja, ahol már alig férnek el az effajta, lefitymált ajándékok. Kamila azonban úgy fogadta szavaikat, oly hálással, mint egy nyomorék lányka, aki a jótékonyan felje nyújtott karokra rátámaszkodhat.

folytatjuk

Köszöntjük
Levente és Irén
nevű kedves olvasóinkat

A Levente ösmagyar név. A „lenni” szó származéka, jelentése kis létező. A „hős, vitéz” jelentésű közzzó, a levente, a névtől teljesen különböző eredetű, vele csak azonos hangalakú szó.

Védőszentül mégis ezen az alapon kaphatja az örményországi katonavértanút, Szent Héroszt (a név jelentése: hős), aki 300 körül halt meg.

Az Irén görög eredetű név, jelentése: béke.

Több védőszentje is van, köztük az egyik Szent Iréne, aki Portugáliában élt és visszautasította egy ifjú nemesember házassági ajánlatát, ezért kérője egy orgyilkossal 663-ban megölette.

A Nap kél: 3.49 óraker
nyugszik: 19.46 óraker

A Hold nyugszik: 14.47
óraker

Táncostoborzó

Augusztus 20-ig folyamatosan lehet jelentkezni Szekszárdon a Babits Mihály Művelődési Központban a szeptembertől újra induló játszó-néptánciskolába. A szervezők várják azoknak az 5-10 éves gyerekeknek a jelentkezését, akik szeretnek játszani, szeretik a népzene, néptáncot. Ezek közül a gyerekek közül választják majd ki a Bartina Néptáncgyűjtés gyermekcsoportjának új tagjait is.

Anglia messze van...

Upton úr vállalata az angliai Sheffieldben található és csak késeket gyárt, tehát nem óriáskombinát, de a termelése most kétmilliárd, a haszna pedig 200 millió. Mind a termelési értéke, mind a nyeresége átlagosan 25 százalékkal nőtt évente. A felsorolt adatok és tények egy londoni közgazdasági egyetem jelentésén alapulnak. Már ez is tanulság. A világhírű egyetem kiküldi professzorait tanulni egy sikeres vállalathoz, hogy korszerűbben tudjanak tanítani. Kitaláltak az angol professzorok? Upton úrnak nincs diplomája, még középiskolai végzettsége sem, amit tud, azt a gyakorlat során szedte fel. Vállalata kereskedelmi igazgatójának nincs diplomája, eredetileg gépiróként kezdte munkáját. Upton úr módszerei: minden levelet az érkezés napján meg

kell válaszolni. Addig tart a munkaidő, amíg ez végbe nem megy. Minden telexre egy órán belül felelnek. A vevők mintapéldányigényére két napon belül.

Az előmenetel garanciája a tehetség és nem a képesítés vagy az alkalmazkodás.

Minden megrendelői igényt kielégítenek. Akad erre is jó példa. A világ legnagyobb kiskereskedelmi cége, az amerikai Sears, száznál több szállítójához fordult levéllel, hogy olyan kést szeretne, amelyiket nem kell soha élesíteni. Minden válasz lényegében így hangzott: „Nem gyártjuk. Más sem gyártja. Ezért nem is lehet csinálni.” Kivéve Upton urat, aki nekifogott. Maga a cég készítette el a szükséges szerszámokat, a hullámos élhez és a speciális anyaghoz szükséges közőrűket is.

APRÓHIRDETÉS

Üzemképtelen, színes Munkácsy televíziót vennék. „Színes 247022” jeligére a pécsi Sallai utcai hirdetőbe.

Bátaszéken, Kossuth u. 22. sz. alatti nagy családi ház alapincézve, melléképületekkel, kerttel eladó. Érdeklődni: 17 óra után.

Taxinak felszerelt öt éves, 1200-as Lada Kombi eladó. Szekszárd, Csokonai u. 3. I/4. Telefon: 74/15-360.

Eladó Balatonmáriafürdő Akácfa utca 72/B. alatt 550 négyzetgölgöle, 80 m²-es téglá nyaralóval. Érdeklődni: Kékényesi Béla, Szekszárd, Bródy utca 88.

38 éves férfi, egyéves időtartamra munkát vállalna kisiparban. Minden megoldás érdekel. Ajánlatot: „Erős fizikumú 269528” jeligére a szekszárdi Hirdetőbe várok.

30 éves, 165 cm magas nő, társaság hiányában megismerkedne korban hozzáillő, komoly gondolkodású férfival, kölcsönös szimpátia esetén házasság céljából. Fényképes leveleket „Hűség 269525” jeligére a szekszárdi Hirdetőbe kérek.

Kőröshegy várja a muzsika zarándokait

Már nem státuszszimbólum egy templomban rendezett hangversenyen részt venni, nem kifejezetten a hovatarozást demonstráló „tűntetés”.

Ennek jegyében szélesítette bemutató programját a Filharmónia, hiszen pompás orgona- és kórus-hangverseny-sorozatot állított össze. A szezon nyitóeseménye, Lehotka Gábor orgonaművész est-

je, a kaposvári Vikár kórus közreműködésével, július hetedikén lesz. Ezt követően augusztus végéig, minden pénteken felcsendül az orgonamuzsika, neves kórusok adnak hangversenyeket.

A Filharmónia mellett önálló szervezésű zenei programok otthona is lesz a kőröshegyi templom. Június 27-én egy svéd kórus hangversenyét élvezhetjük, majd az azt

követő hetekben fellépnek a szovjet Boris Romanov, Ella István és Koloss István orgonaművészek, a budapesti Ars Renata, a Madrigál kórus, valamint a Tomkiss énekegyüttes. A kőröshegyi római katolikus templom pazar programösszeállítással várja az orgona- és kórusmuzsika zarándokait.

(MT)

VOSKOVEC - WERICH: /

a NEHEZ BARBARA

KOMÉDIA
FORDÍTOTTA:
HOSSZÚ
TERENC

RENDEZŐ:
BAGOSSY
LASZLÓ

ELŐADÁS A
SIPOS LASZLÓ - GÜTH JÁNOS
ALAPÍTVÁNY JAVÁRA
1989. JÚNIUS 30-ÁN ESTE 9 ÓRAKER
A TETTYEI ROMOKNÁL

BELEPŐ: 80 FT

Egy leépülés anatómiája

(Kapfinger András felvételei)

Rádió, televízió

Kossuth Rádió

8.20: Eco-mix. 8.50: Külpolitikai figyelmű. 9.00: Az URH adókon. Egésznapos közvetítés az Országgyűlés üléséről. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Társalgó. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: A magyar nyelv századai. 14.25: Operasláger. 15.00: A Népzenei Hangos Újság melléklete. 16.00: Tizenhat óra. 16.10: Szívesen hallgattuk. Barackvirág. Babits Mihály meséje rádióra alkalmazva. 16.56: Rólunk van szó! 17.00: Hol vannak a házmesterek. 2.rész. 17.25: Ipargazdák. 17.30: Beszélgetésünk zenéről. Újfalussy József műsora. 17.50: Győre Zoltán: Visz a vonat, jaj, de messzire — hangoskép az I. világháborúból. 18.01: Újraolvasva. Veres Péter: Tiszántúli történetek. 19.15: Az áruló. Sánta Ferenc kisregénye rádióra alkalmazva. 20.36: Sohasem felejttem el. Ripoter: Schreiber György. 21.05: Táncházi muzsika. 21.30: Egri György Kanadában élő író és üzletember magyarországi portréja. 21.50: Gong. 22.00: Hírvilág. 22.30: PAF-műsor. 22.45: A Purcell Énekegyüttes angol madrigálokat énekel. 23.00: Zenekari muzsika.

Petőfi Rádió

8.05: Kétykrádió. 8.50: Olgeborge kapitány. Szerb György és Urbán Gyula mesejátéka. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 9.50—11.00: Rivaldafényben. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és útravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Verbunkosok, nóták. 13.05: ÁRÉSZ-5 jelentkezik. Donászy Kálmán-fantaszikus rádiójátéka. 13.33: „Az én szívem más” Észak-amerikai indián népköltészet. 14.00: Védőkar. 15.05: Zenerulett. 17.05—21.00: Nyáriidő. Benne: 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.30: Albumajánlat. A Seeds együttes „Evil Hoodoo” című nagylemeze. kb. 20.20: Esti kitekintés. 21.05: Hűsz év múlva. 21.28: Operett-históriák. Rátonyi Róbert műsora. 22.30: Moszkvából érkezett. Zeneszervezés. 23.15-0.14: „Szívemben bomba van” Postássy Júlia és Dévényi Ádám énekel.

Bartók Rádió

9.08: Zenekari muzsika. 10.00: Gundula Janovitz operariákat énekel. 10.30: Pillanatkép. 10.35: Magyar szerzők dalaiból. 11.00: Zenekari muzsika. 12.00: Donizetti: A csengő. Egyfelvénás opera. 13.05: A heavy metal kedvelőinek. Bemutatjuk a Metallica együttes 1988-as „...and Justice for All” című albumát. 13.36: Muzsikáról versben, prózában. 14.07: Az OKISZ Monteverdi Kamarakórusa énekel. 14.30: Szonda. 15.00: Dohnányi: Rurallia Hungarica. 15.24: Orosz operákból. 16.14: Karinthiai Nyár — 1988. 17.30: Zeneközvetés a magnósok. 18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Thais. Részletek Massenet operájából. 20.05: A Szovjetunió Állami Kamarazenekarának Vivaldi hangversenye az Orosz Téli Művészeti Fesztiválon. közben: kb. 20.40: Külföldi tudósoké a szó. kb. 20.55: Jégzajlás. Illyés Gyula versei. kb. 21.00: A hangversenyközvetítés folytatása. kb. 21.45: Bécsi muzsika. 22.29: Az öreg... Gáll István regénye rádióra alkalmazva. 23.21: A Magyar Néphadsereg rézfúvós kvintette két Pezel-szonátát játszik.

TV1

7.55: Tévétorna nyugdíjasoknak. 8.00: Szünidei matiné. 8.10: Stúdió '89. 8.55: Az Országházról jelentjük... 17.00: Hírek. 17.05: Déli videóújság. 17.15: Hírek szlovák nyelven. 17.20: Gyémántdíjak fesztiválja '88. Belga zenés film. 17.40: Reklám. 17.45: A hatyúk ideszállnak. Kirgiz film. 19.00: Műsorajánlat. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Az Országházról jelentjük... 20.40: Reklám. 20.45: „Egy szoknya — egy nadrág” Zeneszervezés a divat körül. 21.30: Reklám. 21.35: Panoráma. Különkiadás. 22.20: Tévé-Tükör. 22.35: Híradó 3.

TV2

17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Torpedo. 18.00: Telesport.

18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Kapitány. Görög film. 19.44: TV2. 20.10: TV2. Klub. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 22.15: Nana. Francia tévéfilmsorozat. kb. 23.15: TV2. Napzárta.

Sky Channel

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vigjátéksorozat. 16.45: Pindurkák. Rajzfilmek. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 01.30: Landscape Channel.

Super Channel

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: The Global Chart Show. 16.30: Forró drót. 18.30: Transmission. 19.30: Richard Diamond. Bűnügyi sorozat. 20.00: Tulsa. Amerikai film. 21.35: Euromagazin. 21.45: Világhíradó. 22.00: Burke törvénye. Bűnügyi filmsorozat. 22.55: A profik. Bűnügyi filmsorozat. 00.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: A süteménykihordóné. 16.30: Vidéki ízek. 16.45: Pihenődés. 17.30: Számok és betűk. 17.55: Hírek, időjárás. 18.00: Az órnagy kanárja. Film. 19.30: Csillag papíros. 20.00: Tv-híradó. 20.30: A fiatal táncosok 3. eurovíziós versenyének döntője. 22.15: Svájci művészportrék. 22.45: Francia ajkú kontinensek. 23.15: Pireneusok. 23.45: Cél az egészség. 00.15: Középkori zenei művek. 00.30: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorelőzetes. 9.10: Lassie. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Ötletek ter-

mészetbarátoknak. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Császárvadász. Osztrák film. 13.00: Tévétözsde. 14.00: Horoszkóp, műsorelőzetes. 14.05: Niklaas, a flandriai fiú. Rajzfilmek. 14.30: Catweazle. Angol ifjúsági sorozat. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Egészségvédő ötletek. 16.00: Pat és Oatchon. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Westemssorozat. 17.25: Piaci tanácsadó. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Automan. Kalandfilmsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Carson és Carson. Ausztrál családssorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Spenser. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: A nagy attrakció. Amerikai film. 23.35: Hírek, sport, időjárás. 23.45: Háborzongató sokkoló. Horrorsorozat. 00.35: Műsorelőzetes.

Jugoszláv televízió

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Tv-naptár. 8.25: Hírek. 8.30: Sorozat gyermekeknek. 9.00: Elmúlás-törtétek — Nézzéki! 11.00: Válogatás a műhold-programokból. 13.30: A Tv-centrumok fundusából. 15.30: Hírek. 15.40: Rajzfilm. 15.50: Rádás program. Éjszakai műsor ismétlése. 16.30: Magyar híradó. 17.50: Tv-napló I. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Dokumentum-program. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Játékfilm. 22.35: Tv-napló III. 23.00: Rádás program. Éjszakai műsor. Hírek külföldi turistáknak. 01.00: Hírek. 01.05: A csütörtöki műsor ismétlése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Zenei műsor. 20.30: Művészeti est. 22.15: Hírek. 22.22: Időjárás. 22.25: Scintia Jugoszlavica. 23.55: Műhold-program. 01.35: Időjárás. 01.58: A csütörtöki műsor ismétlése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

A Paksi Sportegyesület

NB II-es labdarúgó szakosztálya

technikai vezetői állást

hirdet.

Feltétel:

- szakirányú végzettség és jártasság
- bérezés megegyezés alapján
- lakás megoldható.

Paksi Sportegyesület

7030 Paks, Dózsa Gy. u. 55-61.

Telefon: 75/11-698.

Jelentkezési határidő: 1989. július 18.

Megrendelés

Megrendelem

a DÁTUM c. napilapot

...példányban 1989.....-tól.

Vállalom, hogy az előfizetési díjat a

nálam jelentkező postai

kézbesítőnek kiegyenlítem.

Név:

Lakcím:

Kérjük, hogy a megrendelőlapot — bérmentesítés nélkül — juttassa el a legközelebbi postahivatalba vagy postaládába.

MAGYAROK

Irodalmi, kulturális, tudományos folyóirat. Kiadja a Babits Kiadó, megjelenik havonta.

Az első és egyedülálló olyan magyar periodika, amely összekötő kapocs a külföldön élő és a belföldi magyarok között. A külföldi értékesítés mellett belföldön is kapható.

Megrendelhető a Babits Kiadónál (7100 Szekszárd, Bajcsy-Zs. u. 7.) és a postahivatalokban, megvásárolható a hírlapárusoknál.

Hirdessen

a DÁTUMban!

Négy megyében és Budapesten olvashatják adás-vételi, családi és más jellegű apróhirdetéseit.

Magánszemélyek, kisvállalkozók, szervezetek, vállalatok részére nagyon előnyös a DÁTUM, mert három napon belül megjelentetjük hirdetéseiket, melyeket a Magyar Hirdető Tolna, Somogy, Baranya és Fejér megyei kirendeltségein, vagy Budapesten adhatnak fel.

Első a DÁTUM, kettőn áll a vásár, három az átfutási nap, négy a megye, ahol terjesztjük hirdetéseiket. Plusz Budapest!

Szovjet vélemény

Hiba volt az '56-os beavatkozás

A szovjet hadsereg beavatkozása az 1956-os eseményekbe történelmi hiba volt. Nagy Imre a szocializmus újjászülésének látója volt és semmiféle alapot nem szolgáltatott arra, hogy annak idején árulóként bélyegezzék meg — jelentette ki Leonyid Jagodovszkij szovjet történész kandidátus a Jomiuri Simbun című japán lapnak adott exkluzív interjújában.

A Szocialista Világrendszer Gazdasági Kutatóintézet igazgatóhelyettese az 1956-os események magyar ártértékét teljes mértékig támogatja, állapította meg a japán lap moszkvai tudósítója. A Kreml tanácsadó intézményének tekintett intézet vezetője szerint a Szovjetunió és Kelet-Európa kapcsolatainak az ártértékelése gyors ütemben halad és a Brezsnyev doktrína már teljesen megszűnt. Erre bizonyították a Mihail Gorbacsov bonni látogatása alkalmából kiadott közös nyilatkozat, amely megállapítja, hogy minden országnak joga megválasztani politikai és társadalmi rendszerét.

1956 őszének magyarországi eseményeivel kapcsolatban Jagodovszkij kifejtette: a forradalom a sztálinista-rákossista poli-

tikai rendszer szétbomlását jelentette. Nagy Imre ezt a rendszert tartotta rendkívül veszélyesnek és ez ellen lépett fel, élesen bírálva azt. A kandidátus Nagy Imre szerepének ártértékét hangsúlyozva azt is kijelentette, hogy a Vörös Hadseregnek és magának a Szovjetunió felül kell bírálania az eseményekben játszott szerepét.

Jagodovszkij az interjúban Lengyelország és az NDK helyzetével is foglalkozott. Megállapította, hogy a LEMP által az elmúlt 40 évben elkövetett hibák következtében a szocializmus Lengyelországban nagy veszélybe került. Ami az NDK-t illeti, azon véleményének adott hangot, hogy a sztálinista politikai rendszer fenntartásával megegyező negatív jelenségek figyelhetők meg az országban. Az NDK stabilitása a szovjet történész szerint csak látszólagos, ugyanis az utóbbi években politikai és gazdasági téren egyaránt nehézségek mutatkoznak az országban. A tudósító szerint a szovjet értékelés az érzékeltette, hogy az NDK-t is elkerülhetetlenül utoléri a reformhullám.

Ország- és gondgyűlés

Megkezdte munkáját az Országgyűlés, s úgy határozott, hogy a most elhalasztott törvények közül a köztársasági elnöki tisztségről szóló mégis kerüljön októberig a Parlament elé, mert e funkció betöltésével a jövődől választások és kormányalakítás idejére már lenne olyan politikus-személyiség, aki képes lenne a folyamatok összehangolására. Südi Bertalan képviselő meglehetősen indulatosan kelt ki a Tisztelet Ház álláspontja ellen. A törvényjavaslatok visszavonását nem tartotta helyesnek, mert szerinte ez csökkenti az Országgyűlés komolyságát, s a kormány iránti bizalmat is. — Eddig úgy tudtam, hogy a legitim magyar Országgyűlés hatáskörét semmi nem korlátozhatja — mondotta —, ezáltal azonban maga a kormány állít elé jogi korlátot azzal, hogy alapvető funkciója elvégzésében, tehát a törvényalkotói munkában akadályozza. Ha ez így van, felvetődik a kérdés: érdemes-e vajon erre a fórumra összehívni.

Pozsgay Imre válaszában fenntartotta álláspontját: — Ami a presztízvesztést illeti, akár az Országgyűlésre, akár a kormányra gondolok, ez elviselhető. A vereség nem lenne elviselhető. Nem tévlenességről, idővesztésről, vagy pocskórlásról van itt szó, csak arról, hogy az Országgyűlésnek lehet menetrej, a történelemnek nincs. Most talán a történelemhez kellene alkalmazkodnunk.

A napirend ezután a kitűzött terv szerint folytatódott. Az Or-

szággyűlés Nyers Rezsőt felmentette, majd új bizottsági vezetőket választott, köztük az építési bizottság élére Stadinger Istvánt, aki nem éppen szép emlékeztető házelnöki ténykedése előtt már betöltötte ezt a tisztséget.

Fodor István dabasi képviselő lett az Országgyűlés új alelnöke, természetesen a már megszokott szavazási hercehurca után. (Érdekes megjegyeznünk, hogy ezeket a gyermekded jeleneteket az Országgyűlés tekintélyével maguk a képviselők soha nem hozzák összefüggésbe, csupán a nemzeti közmegegyezés zavarja őket...)

Békési László az 1988-as költségvetésről szóló expozéját mondotta el. Az ezt illető kritikát jogosnak nevezte, mert az a gazdaság, ahol a támogatások összege csaknem eléri a bruttó nyereség színvonalát, nem fejlődőképes. Ezt követően hat képviselő érezte úgy, hogy fontos mondanivalója van. (A hallgatóság már sokkal kevésbé lehetett ugyanerről meggyőződve...) Az energiapolitikát bíráló sajtó is megkapta a magáét, éppencsak azt nem javasolta az egyik tisztelt honatyá, hogy jobban tennénk, ha bányába szállnánk vagy magunkba. A hazai szlovákság képviselője anyanyelvén emelkedett szólásra, s jogosan jegyezte meg, hogy nemzetisége oktatásának költségvetésében olykor „a semmi árát” is megtalálja. A nap végén Békési László válaszolt az észrevételekre s a további kérdésekre.

Holnapi számunkból megtudhatják,

hogy melyik az első független napilap Kelet-Európában.

ManDÁTUM

Kit sért a nemzeti érdek?

A mostani Országgyűlés előtt az ellenzéki kerekasztal és az MSZMP megegyeztek abban, hogy a Parlament elé, tárgyalásra javasolt témakörök közül többet nem tartanak alkalmasnak és kellően kidolgozottak ahhoz, hogy törvényerőre emelje őket az Országgyűlés. A Minisztériumok figyelembe vette a tárgyalófelek megegyezését és azokat nem tűzte a nyári ülés napirendjére. Nosza, lelt is nagy felháborodás a honatyák és honatyák között! Kiböngyönt feneragy önértékű. Olyasmiket kezdtek mondogatni: törvénysértés! És ezt neves alkotmányjogászok is megerősítették. Az Országgyűlés háta mögött illetéktelenek beszélőlnak a törvényhozásba. Mindez súlyosan sérti a parlament szuverenitását.

Tisztelet uraim és hölgyeim! Vajh, ha kissé alább ereszkednének, s picinykét visszafelé is néznének. Az önök eddigi tevékenysége nem sértette-e az országot, melynek házában most olyannyira dúlnak-fúlnak, szóval az ország, a magyarság szuverenitását? Hány olyan törvényt hoztak, amelyet a nemzet, a népakarat ellenére megszavaztak? Hány-szor nyúltak át azok feje felett, akiket képviselnek? Hány-szor vették figyelembe harmadik hazánk minden érdekét? És hány-szor hagyták figyelmen kívül?

Most, hogy a nemzeti megbékélés jegyében végre adódik egy olyan alkalom, amelyben az ösznépi bölcsesség határoz súlyos, a nemzetet érintő problémák megtárgyalásáról, és nem hagyja önöket „bevetni” valami olyan butasággal, amelyet eddig is számtalanszor bevettek, mert ugye azt se hagyjuk ki az eddigiekből, hogy máskor is átnyúltak az önök feje felett a hatalom emberei, akiknek sohasem vetették a szemére sportszerűtlenségüket. Sőt, tovább bólgattak nekik, és lehajolták fejüket, hogy a fölöttük átnyúló kezeket ne zavarják.

Persze, ha elgondolom, furcsa is lehet önöknek ez a mostani helyzet, hiszen most a nép kér. A nemzet ragaszkodik érdekeihez, és az országjaita népképviselőnek, mint kegyelmeket is, zavaró, ha az a nép kér, amelyik tulajdonképpen sohasem volt bizalommal önökhöz. Talán azt is mondhatnám, nem is adott mandátumot a kezükbe.

Czakó Sándor

A kisgazdapárt programjáról

— Szekszárdon

Vállalkozások, lehetőségek

A Független Kisgazda és Polgári Párt szekszárdi szervezete június 29-én (csütörtökön) este 7 órai kezdettel nyilvános taggyűlést tart a városi tanács nagytermében. Napirenden: 1. Gyakorlati útmutató a kisgazdálkodásokról és vállalkozásokról, különös tekintettel az ok lehetőségeiről, köztütségeiről. Előadó Dr. Fényes László „A társasági jog kézikönyve” c. szakkönyv írója. 2. „Gondolatok a kisgazdapárt programjáról” címmel tart előadást Bába Iván, a DÁTUM főszerkesztője.

Várják mindazokat, akik máris vállalkozók, vagy azok kívánnak lenni; kisiparosokat, kiskereskedőket és azokat is, akik felismerték egy várható munkanélküliség rémét és jövőjük építésében tanácsalanná váltak.

A kisgazdapárt a föld tulajdonjogi kérdéseiben és a vállalkozások lehetőségeiben felmerült egyéni problémák megoldására tanácsadói, „menedzseri” irodát kíván felállítani a lakosság szolgálatára. Működésére ezúton is javallatokat várnak.

Megalakult a helyi tévék egyesülete

Kétmillió néző érdekében

A Fejér Megyei Cégbíróság bejegyezték a Helyi Televíziók Egyesületét. Az önálló jogi személyként működő, 25 városi, helyi televíziót tömörítő társadalmi szervezet Dunaújváros székhellyel, 3 évenként választott öttagú vezetőség irányításával tevékenykedik. Létrehozásával az alapítók az volt a célja, hogy megoldják a már csaknem negyven településen működő, s mintegy kétmillió nézővel számoló helyi médiák kölcsönös szakmai segítségét, érdekvédelmét, s hogy lehetővé tegyék mind a szakmai, mind az érdekvédelmi kérdésekben a közös fellépést.

Egyebek között közös műsorok készítésére és fejlesztésére vállalkoznak, közös kiadványokat akarnak megjelentetni. Tervezik például a helyi televíziós műszaki kérdéseit összefoglaló kiadvány elkészítését, megszervezik tagjaik érdekvédelmét, s szükség esetén segítyezését.

Az egyesület alapítását a helyi televíziók országos találkozója határozta el. Valamennyi helyi média még azért nem tagja az egyesületnek, mert a belépés feltétele, hogy a helyi tv önálló jogi személy legyen, márpedig a kábeltelvény egy része valamilyen intézmény kebelén belül működik.

USA — Magyarország

Segíteni akarnak, segíteni fognak

Az Egyesült Államok javasolta, hogy külön napirendi pontban foglalkozzanak a párizsi csúcstalálkozón a Magyar- és Lengyelországnak nyújtandó támogatással, mondtottá hétfőn az MTI tudósítójának kérdésére az amerikai külügyminisztérium egy vezető munkatársa. Az illetékes ugyanakkor — a nemzetközi pénzügyi válságra hivatkozva — óvott a támogatással kapcsolatos nagyobb várakozásoktól.

A vezető tőkés államok július 15—16-i párizsi csúcstalálkozóját közvetlenül George Bush amerikai elnök lengyel- és magyarországi látogatása után rendezik. Az elnök Budapestre repül a francia fővárosba. „Úgy hiszem, mindenki segíteni akar és segíteni is fognak. A támogatás pontos for-

máit, módszereit, az egyes kezdeményezéseket most dolgozzák ki” mondotta az MTI kérdésére az illetékes, aki háttértájékoztatót tartott a külföldi sajtó képviselőinek. Mint mondotta, a globális adósságválság kezelése jelentősen behatárolja a két, a reformok útján haladó országnak nyújtandó nyugati támogatás méreteit — az jóval nagyobb lenne, ha megfelelő források állnának rendelkezésre. Egyébként nincs szó arról, hogy a Brady-tervet kiterjesztenék kelet-európai országokra, közölte. (Az amerikai pénzügyminisztérió származó elképzelés szerint a súlyosan eladósodott fejlődő országok adósságát részben engedik, részben átalakítják, hogy könnyebben törleszhető legyen).

Újabb záporok, zivatarok

Gyakran lesz erősen felhős az ég. Újabb zápor, zivatar, néhol felhőszakadás, jégeső várható. A változó irányú szél eleinte csak zivatarok idején erősödik meg, de szerdán dél-

után a Dunántúlon északnyugatra fordul, és tartósan erős lesz.

A legmagasabb nappali hőmérséklet 25 és 30 fok között várható.

Korea kíváncsi (kud)arcunkra

Fizetett utakat indít a Kínai Népköztársaságba és más szocialista országokba a dél-koreai munkaügyi minisztérium, hogy a munkások és szakszervezeti vezetők megismerkedhessenek a „kommunizmus valódi arcával”. A minisztérium szóvivője szerint a kíváncsi gátat szabni a baloldali eszmék terjedésének.

A kiválasztott munkások első csoportja ősszel indul Kínába

A „kommunista gazdaság elmentmondásairól” szerzendő közvetlen tapasztalatok megszerzése érdekében a minisztérium 1990-ben utakat indít Magyarországra és Lengyelországra is.

Nyílt levél Szűrös Mátyásnak

Tisztelet Elnök Úr!

Alulírottak, mint a negyedik asztal, pontosabban csak szék képviselői, sérelmezzük, hogy az eredeti, tervezett megállapodással ellentétben, nekünk csak úgynevezett megfigyelői státusz jutott, az is csak esetenként, külön-külön csak plenáris ülésekre.

Nem lehet hivatkozni arra, hogy a tanácskozáson csak pártok képviselői vesznek részt, hiszen egyéb, kisebb társadalmi szervezetei képviselői is teljes szavazati joggal rendelkeznek. Ilyen körülmények között a tanácskozó felek a társadalomnak csak egy részét képviselhetik, holott az ország sorsa forog kockán.

A plenáris üléseken sérelmezzük, hiányoljuk, megaláztatónak tartjuk, hogy a legegyszerűbb technikai feltételeket sem biztosítják. Magyarul kér-

jük a kerekasztal azonnali sarkítását!

Mindezek ellenére nem kívánjuk a közmegegyezésre már megkezdett munkát megváltoztatni, befolyásolni, az alulírott pártok és tömegszervezetek képviselői továbbra is részt kívánnak venni a tárgyalásokon megfigyelői, tanácskozási és javaslattevői joggal, de nemcsak a plenáris, hanem minden szakbizottság ülésén is, egy-egy személlyel.

Kérjük ezen nyilatkozatunk ismertetését valamennyi érintettel — a sajtóval is — átlásfoglalás céljából.

Erdélyi Szövetség

Független Magyar

Demokrata Párt

Magyar Függetlenségi Párt

Magyar Politikai Foglyok

Szövetsége